

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

## ITALIJANSKE STRANKE V POLNI VOLILNI KAMPANJI

# CRAXI ZAVRNIL MOŽNOST SESTAVE VLADE DEMOKRATIČNE ALTERNATIVE

Velika soglasnost med republikanci in demokristjani - Radikalci se se niso odločili, če bodo nastopili na skorajšnjih volitvah

RIM — V središču prvega obdobja volilne kampanje je trenutno praznjenje gospodarske krize. S tem v zvezi je bilo več reakcij na potek kongresa Confindustrie, ki se je, če sodimo po poročilih, ki ga je imel predsednik Merloni, odločno izrekla proti sedanjem strankarskemu sistemu. In republikanci so večer odobrili programski dokument, ki se sklanja na stališča delodajalcev. PRI namreč zahteva od bodoče vlade naj se posveti predvsem naslednjim ciljem: odločnemu zmanjšanju javnega primanjkljaja, omilitvi vseh mehanizmov inflacije (predvsem premice lestvice in draginske doklade), okrepitvi naložb. Skratka na prvem mestu mora biti po mnenju republikancev boj proti inflaciji, saj je nujno, da se italijansko gospodarstvo čim prej integrira z evropskim. Republikanci zahtevajo tudi ukinitve vseh podpornih posegov države.

Tudi v demokristijanskih vrstah so teze Confindustrie natele na pozitiven odmev. V današnji štiri- ali demokristijanske glasila čl. Popolna pise gospodarski izvedenec Rubbi, da se je treba boriti proti razmetavanju, ki je posledica sedanjega socialnega in zdravstvenega sistema. Poleg tega je po njegovem mnenju treba močno okrepiti izvoz, da bi zagotovili pozitivitve italijanske industrije.

Soglasnost med demokristjani in republikanci je taka, da že mnogi govorijo o možnosti sestave dvostranske demokristijanske - republikanske vlade, ki naj bi prevzela oblast po volitvah. To je tudi potrdil vidni predstavnik Spadolinijeve stranke.

Z druge strani pa se še nadaljuje polemika glede tako imenovane socialističnega vprašanja. Socialdemokrat Puletti je večer dejal, da morajo socialisti na vsak način izbrati tabor, s katerim bodo sklenili zavezništvo, tako da se bodo volili znali ravnanj. Demokristjan Cocco pa s svoje strani trdi, da bo samo okrepitve krščanske demokracije preprečila alternativne težnje socialistične stranke.

Tajnik PSI Craxi v intervjuju za turški dnevnik »Gazzetta del Popolo« pa odgovarja na Berlinguerjeve pozive ter trdi, da v prihodnji zakonodajni deli sestava vlade demokristijanske alternative ne bo moč. Craxi je študiral nemogoča: tako centralistična kot napredna večina nista absolutni, za sestavo vlade pa je potrebna absolutna večina v parlamentu, meni Craxi. Drugič pa to tu še nekateri politični razlogi: razkorak med socialisti in komunisti kljub dialogu, ki sta ga obe stranki spet navezali, je še precejšen, še zlasti kar zadeva zunanjo

politiko. Craxi je tu omenil primer Francije, kjer komunisti sodelujejo v vladi s socialisti in so se torej izrekli za lojalnost zahodnemu taboru, kar pa italijanski komunisti ne sprejemajo, kljub ideološki reviziji, ki jo je zadnje čase opazil v komunističnih stališčih.

Včeraj popoldne se je začel v Rimu izredni kongres radikalne stranke. 28. po vrsti v zgodovini stranke. Uvodno poročilo, ki je trajalo tri ure in pol je imel Marco Pannella, ki je dejal, da je osebno proti temu,

PONTRESENA — Samo včeraj je prišla vest, da je v četrtki v Švici plaz zasul dvije in dva alpinista. Vsi trije so mrtvi.

## V IZREDNO TEŽKIH DELOVNIH POGOJIH IN STALNI NEVARNOSTI

# Mrzlična prizadevanja delavcev na Etni za preusmeritev toka lave v novo strugo

Razstrelitev »opne« so morali večkrat odgoditi - Skrbni varnostni ukrepi

CATANIA — Včerajšnji dan je bil za ekipo, ki je na Etni pripravljala preusmeritev lave v novo strugo, gotovo najbolj dramatičen med vsemi osmimi, kolikor so jih delavci, strokovnjaki in znanstveniki preživeli pri tem delu.

Ze prejšnja noč je spravila celotno ekipo skoraj v obup. Lava je namreč začela teči iz žrela v višini 2350 metrov v vse večjih količinah ter siliti čez rob svoje struge. Zaila je celo nekaj lukenj, ki so jih izkopali, da bi vanje namestili razstrelivo. Delavci so z vsemi razpoložljivimi sredstvi skušali utrditi rob struge, kar jim je po velikih naporih tudi uspelo in tako so preprečili najhujše. Minister za civilno zaščito Loris Fortuna je vso noč po radiu sledil dogodkom na ognjeniku ter vztrajal pri tem, naj del ne bi prekinili, saj bi razstrelitev razbremenila glavni pritisk lave v sedanjih smeri tudi v primeru, če bi uspela le polovično.



Razstrelitev od 3 do 7 metrov debele in 15 metrov dolge »opne« so odlagali iz ure v uro, saj je lava uničila več cevi za razstrelivo, tako da so jih namestili le kakih 40, namesto načrtovanih 50 do 60. Prvotno je kazalo, da bodo lahko »veliki buri« opravili okrog polodanjskih ur, kasneje so ga določili za 16. uro, kmalu nato so čas anicipirali za približno uro, toda kmalu je bilo jasno, da pred večerom eksplozije ne bo. Tehniki so hoteli, ker razstrelitve niso želeli opraviti v mraku ali celo v temi, toda vsa njihova prizadevanja so bila zaman. Boj z razbeljeno lavo je kljub naporom postal vse težji, ker je ta prihajala iz žrela v vedno večjih količinah.

Znanstveniki so namreč ugotovili, da je bruhanje lave v tesni časovni zvezi z luninimi menami in morsko bivalico. Ob ščipu in ob mlaju namreč za ves ta poldrugi mesec prihaja do močnejših izbruhov Etna, kolčne lave pa se redno povečujejo v nočnih urah, tok pa se umirja z nastopom jutra.

Tako je tudi sinoči okrog 20. ure prišlo do novih težav s hladnimi napravami na ceveh za razstrelivo, ki so bile zapicene v vulkanska tla, kjer kaže toplota okrog 700 stopinj vročine. Približno ob 21. uri so tehniki odločili, da bodo razstrelitev »opne« opravili kmalu po polnoči, v vsakem primeru pa v teku noči.

Seveda, pa za celotno akcijo niso pripravili samo razstreliva, ampak so poskrbeli tudi za pomožne ukrepe. Tako so v bližini delovišča namestili kar štiri postaje prve pomoči s kirurgom, kardiologom, anesteziom in bolničarki. Prav tako so zgradili v oddaljenosti 350 metrov varne bunkerje (opremljeni so celo z neprepornim steklom), da bi se vanje zatekli vsi, ki so prišli iz raznih razlogov k delovišču. Eksplozija tolikšega razstreliva je lahko namreč tudi nevarna, saj vrže kamenje tudi do 900 metrov daleč.

Celotni podvig, med katerim so premaknili kar 150.000 kubičnih metrov zemlje, da so izkopali novo strugo za lavo, je temeljito utrjeval do 48 ur v splošno zatisnili oči. Kljub temu niso hoteli odnehati. Zavedali so se, da bi bilo za vplavanje lahko usodno za celotno akcijo, saj je še nekajkrat za las manjkalo, da si ni žareči tok lave utrl poti čez rob struge in uničil vsega, milijarde lir vrednega dela.

Na slikah (telefoto AP): strokovne skupine na delu.

## DANES V MIRAMARSKEM GRADU

# Neuradni delovni sestanek predstavnikov Alpe-Adria

TRST — Danes bo v lepem prizorišču Miramarskega gradu v Trstu pomembno srečanje predstavnikov dežel, ki tvorijo delovno skupnost Alpe-Adria. Čeprav gre za neuradni sestanek, pa gre pripisati srečanju določen pomen, saj se s tem začne obdobje dveh let, ko predseduje skupnosti predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine.

Današnjega srečanja v Miramaru se bodo poleg predsednika deželnega odbora F-JK Comellija udeležili še predstavniki Veneta, Južne Tirolske, Slovenije, Bavarske, Zgornje Avstrije, Stajerske, Korške, Salzburga in Hrvaške. Srečanje prireja naša dežela z namenom, da se na neformalni ravni predstavniki dežel članic Alpe-Adria pogovorijo o številnih vprašanjih in problemih, ki jih bo treba v prihodnje načeti ali poglobiti. Gre pa tudi za čisto človeški kontakt med predstavniki raznih dežel, ki bodo sodelovali v naslednjem dveletju.

Kot rečeno se bo neuradni delovni sestanek začel danes zjutraj ob 10. uri, ob 12.15 pa bo na sporedu tiskovna konferenca, na kateri bodo posamezni predstavniki spregovorili o bodočem sodelovanju in delu, ki čaka skupnost Alpe-Adria. Ob tem gre seveda omeniti tudi dejstvo, da bo postal slovit Miramar tudi nekakšen center za javne in politične manifestacije in ne samo izrazita turistična in muzejska atrakcija. Današnji sestanek pa bo tudi začetek obdobja, ko bo uradno vodil dela skupnosti Alpe-Adria deželni odbor Furlanije-Juljske krajine.

## PO DOLOČILU USTAVE ZAMENJAL PETRA STAMBOLIĆA

# Mika Špiljak novi predsednik predsedstva SFR Jugoslavije

Za podpredsednika imenovan, prav tako z enoletnim mandatom V. Žarković

BEOGRAD — Predsedstvo SFRJ je na včerajšnji seji, ki jo je vodil predsednik Petar Stambolić, izvolilo in imenovalo Mika Špiljaka za predsednika, Vidoja Žarkovića pa za podpredsednika predsedstva SFRJ. Izvolitev in imenovanje predsednika ter podpredsednika so izvedli na temelju ustave SFRJ in po vrstnem redu, ki ga določa poslovnik o delu predsedstva SFRJ. Njun enoletni mandat bo začel veljati v ponedeljek.

V priložnostnem nagovoru ob koncu svojega enoletnega predsedniškega mandata je Petar Stambolić med drugim dejal, da je za nami naporno leto, v katerem smo vložili veliko truda, tako na področju zunanje kot notranje politike. »Menim«, je dejal Stambolić, »da smo zagotovili temelje za uspešno delo v prihodnje. Jasno smo oblikovali našo politiko stabilizacije in dopolnila samoupravnih odnosov, tako v ekonomskem kot političnem sistemu. Glede teh vprašanj smo dosegli soglasje, kar je zagotovilo, da bomo naše cilje uresničili. Boj za gospodarsko stabilizacijo in nadaljnji razvoj samoupravljanja bo tudi v prihodnje naša glavna naloga.

Mika Špiljak, ki se je tudi v f. menu Vidoja Žarkovića zahvalil za izvolitev, je dejal, da predsedstvo čaka številne naloge, ki so vsem dobro znane. »S skupnim kolektivnim delom smo jih že do zdaj reševali in sem prepričan, da bo tako tudi v prihodnje. Zato je najpomembnejše, da tudi v prihodnje ostanemo enotni in odločni pri reševanju najpomembnejših vprašanj našega družbenega in gospodarskega razvoja«, je dejal Mika Špiljak.

Nove funkcije je z enoletnim mandatom pa so včeraj izvolili tudi v jugoslovanski skupščini. Tej bo predsedoval Vojta Srzentić, delegat iz Črne gore, predsednik zbora republik in pokrajin je Antun Burić, iz Hrvaške, predsednik zveznega zbora skupščine SFRJ pa Ašlan Fazlija, s Kosova. (dd)

## Malezijski premier končal obisk v SFRJ

BEOGRAD — Predsednik malezijske vlade dr. Mohamad Mahatir je končal obisk v Jugoslaviji in odpoval iz Beograda. Na letališču »Beograd« ga je pozdravila predsednica ZIS Milka Planinc s sodelavci. Na koncu obiska so podpisali tudi skupno izjavo, v kateri

so izrazili zadovoljstvo z rezultati pogovorov.

Malezijskega premiera je včeraj sprejel tudi predsednik predsedstva SFRJ Petar Stambolić. Pogovarjala sta se o dvostranskem sodelovanju in perečih mednarodnih vprašanjih. Ocenila sta, da so vsi pogoji za nadaljnjo poglobitev meddržavnega sodelovanja in tesnejše gospodarske stike med državama. (dd)

## V Turinu so aretirali Fiatovega funkcionarja

TURIN — Dr. Umberto Pecchini, Fiatov funkcionar za stike z javnimi ustanovami, se je včeraj predal karabinjerjem. Sodne oblasti so namreč pred časom razpisale za

njim tiralico, ker so ga obtožile podkupovanja. Pecchini je bil v zadnjem času v Parizu, včeraj pa se je vrnil v Italijo in se je sam dal na razpolago preiskovalcem.

Trenutno je zaprt v neki jetnišnici v okolici Turina, kjer ga bodo zaslišali, v zvezi s preiskavo o nepravilnostih v poslovanju turinske občinske in deželne uprave.

RIM — Novi samoprispevek za nakup zdravil (tisoč lir za vsak recept in 15 do sto cene do največ deset lir) ne bo stopil v veljavo pred koncem junija. Proti pričakovanjem namreč še niso objavili na uradnem vestniku zadavni ministrski odlok, ki so ga sprejeli že 1. aprila. Objavo so baje odložili za zahtevo samega ministra za zdravstvo.

## SPREJELA STA GA ANDREJ MARINC IN JOŽE SMOLE

# Tajnik CK kitajske KP na obisku v Sloveniji

Danes bo Hu Yaobang obiskal Postojno in slovensko obalo, nakar bo odpotoval na sklepne pogovore na Brioneh

BRDO PRI KRANJU — Za generalnega sekretarja CK KP Kitajske Hu Yaobanga se je srečanje s Slovenijo začelo včeraj popoldne na Otočcu na Krki. Program njegovega obiska se je začel na starodavnem slovenski način, saj so Hu Yaobang ponudili kos posojenega kruha.

Kitajsko delegacijo sta ob prihodu v Slovenijo med drugim pozdravila predsednik CK ZK Slovenije Andrej Marinc in član predsedstva CK ZKS in član CK ZKJ Jože Smole. Hu Yaobang je na poti iz Zagreba do Otočca spremljal predsednik predsedstva CK ZK Hrvatske Jure Bilic. Gostitelji so se z gostom zadržali v krajšem sprotnem pogovoru, med katerim jih je Hu Yaobang seznanil z vsebino pogovorov, ki jih je imel minule dni z jugoslovanskimi voditelji. Delegaciji ZKJ in KP Kitajske bosta še nadaljevali medsebojne

pogovore, ob koncu izmenjave mnenj pa bosta na Brionih posebej izjavila Mija Ribičić in Hu Yaobang.

Včeraj je delegacija KP Kitajske obiskala tudi delovno organizacijo Iskra v Kranju, ki sodeluje s kitajskimi gospodarstveniki. Nato so se kitajski gostje sestali z nekaterimi vodilnimi delavci slovenskega gospodarstva, ter obiskali uspešno u-

## ZDA bodo izročile zločinca Artukovića

WASHINGTON — Kot so uradno potrdili, je ameriško pravosodno ministrstvo obnovilo postopek za izročitev vojnega zločinca Andrija Artukovića, ki od leta 1949 živi na prostosti v ZDA. Posebna delegacija ameriškega pravosodnega ministrstva bo v tej zvezi kmalu odpotovala v Jugoslavijo, kjer bo s pristojnimi jugoslovanskimi organi preučila način izročitve »dalkanskega morilca«, kot Artukovića imenuje del ameriškega tiska. Več članov ameriškega kongresa je v minulih dneh podprlo predlog, da bi vojnega zločinca Artukovića vrnil v Jugoslavijo, kjer je organiziral koncentracijska taborišča in kjer so bili umorjeni ne le odrasli prebivalci Jugoslavije, ampak tudi otroci.

Dve največji ameriški TV družbi, ABC in NBC, sta v četrtek v večernih dnevnikih objavili daljše poročanje iz Jasenovca. Reporteri so v svojih poročilih poudarjali, da je po trditvah zgodovinarjev bilo v Jasenovcu ubitih okoli 700 tisoč moških, žensk in otrok in da je za to odgovoren predvsem vojni zločinec Andrija Artukovića, ki sedaj svobodno živi v vili na obali Pacifika v Kaliforniji. Postopek za izročitev vojnega zločinca Artukovića so obnovili leta 1979, ko je ministrstvo pravosodnih organov ustanovilo posebno službo, katere naloga je bila preučiti primere vseh vojnih zločincev, ki živijo na ozemlju ZDA. (dd)

smerjeno kmetijo Antona Berdajsa. Danes bo Hu Yaobang s sodelavci obiskal Postojno in slovensko obalo, nato pa odpotoval na Brione.

## CONFINDUSTRIO JE POSTAVIL PROTI VSEM

# Še negativni odmevi na Merlonijev govor

Očitajo mu pristranost, kratkovidnost in težnjo k obnavljanju centrizma

RIM — Odmevi na Merlonijev govor na obnem zboru Confindustrie so še vedno živi in v glavnem negativni, razni seveda v najbolj nazadnjaških gospodarskih in političnih krogih, ki soglašajo z njegovimi nameni, da je treba za izhod iz gospodarske krize zvrstati vse breme na delovne ljudi, z delničarskim znižanjem plač in močno okrepitvijo družbenih storitev. Tako je predsednik prav malo prevratniške organizacije katoliških delavcev ACLI Rocco ožničil stališča predsednika zasebnih industrij za ene le enostranske in pristranske, ampak tudi egoistična in kratkovidna, nestrastnost pa mu je očital celo bolj razgledani upravitelj »Olivettija« De Benedetti, če da je podcenjeval vlogo državnega primanjkljaja, kot glavni vzrok gospodarske krize.

Voditelj CGIL Garavini je dejal, da bi morali vsi delavci prebrati Merlonijev govor, ker razkriva oholi obraz tistih, ki imajo oblast in bogastvo in ju hočejo ohraniti na račun delovnih ljudi. Odgovorni za informacije pri PSI Tompestini je očitel Merlonija, da bi rad istovel del podjetnikov z javnim mnenjem, ker pa kontrolira del tiska. Minister za trgovinsko mornarico Di Giesi (PSDI) pa je naglasil, da Merlonijev govor diši po necentrizmu in da se zavzema za enosmernost strogo na škodo delovnih ljudi, medtem, ko prav industriji izjemajo državo z dopolnilno blagajno.

Tudi namestnik tajnika PSDI Puletti je kritiziral predsednika Confindustrie in ga je pozval, naj raje poskrbi za pospešeno obnovo delovnih pogojev, ki je prvi pogoj za nov zagon proizvodnje. Posebno oster je komentar, ki je napisal Chiaromonte za današnje glasilo KPI. V njem očita Merloniju ne le ponovitve napada na sindikate in izvalno tolmačenje sporazuma o ceni dela, ampak tudi plehkost v

ocenah industrijskih problemov in dejstvo, da se Confindustria postavlja proti vsem: strankam, sindikatom, bankirjem in celo javnemu mnenju. Zelo zaskrbljujoče je, zahteva voditelj KPI, da daje pri tem Merloniju potujo KD, kar podpira najhujša k preobrtu italijanske politične osi v desno.

Mimo izjavljani in trme Confindustrie pa prizadevanja sindikatov za sklenjanje novih delovnih pogodb nadaljujejo. Predsednik so podpisali osnutek sporazuma za več kot milijona delavcev lesne in pohištvene industrije, ki predvideva povprečni mesečni povišek 104.000 lir in skrajšanje delovnega časa na 39 ur tedensko. Prihodnje sredo se bodo obnovila pogajanja za kovinarje v zasebni industriji, medtem ko se je na birokratski ravni zataknilo izvajanje delovne pogodbe za osebje krajevnih uprav, ki bo zato stopilo 20. t.m. v protestno stavko.

# Čile pričakuje politične posledice zaradi protirežimskih manifestacij

SANTIAGO DE CHILE — prve množične protirežimske manifestacije po skoraj desetih letih vojaške diktature v Čilu bodo imele po vsem dojem globoke politične posledice. V državi je še vedno anarhistično napeto, saj je hunta napovedala, da bo izredno sodila kot prevratnik, ista ušoda bo doletela tudi pobudnike »dneva protesta«. Sindikalisti pa se ne pustijo ugnati, saj izjavljajo vojaške oblasti s trditvami, da so končno »premagali strah«, da oboji odprti pot za obnovo demokracije.

Pinochetov režim skuša sedaj prikazati protest kot dejanje omejene manjšine »prevratnikov«, ki so najeli navadne zločince, da bi dokazali svojo moč. Čilski generali namreč s strahom ugotavljajo, da so prvi po Allendejevem padcu našli skupni jezik delavci, študentje, uradniki in nižja buržoazija. Sedaj zanikajo, da bi policija streljala na manifestante in ubila dve osebi, trdijo, da so to zakrivilo »ekstremisti«.

Manevar pa ne prepušča nikogar. Bivši čilski parlamentarci celo zatrjujejo, da bo dokončni obračun manifestacij v sredo bržkone težji, saj so že na delu polovjaške desničarske organizacije. Izpade varnostni sil je že obsidila duhovščina in številni čilski odvjetniki, sindikati pa se medtem že pripravljajo na nove pobude. Diktaturi so se torej končno zamajala tla pod nogami, po letih in letih strahovladja je čilsko ljudstvo spoznalo, da ne sme več molčati, da si bo le z odločnostjo pridobilo izgubljene pravice.

## V NASPROTJU S POPREJŠNJIH OPTIMISTIČNIMI NAPOVEDMI

# Na včerajšnjih pogajanjih niso uskladili besedil izraelsko-libanonskega sporazuma

Odložili so jih na nedeljo - Libanonski zunanji minister Salem se je iz Damaska vrnil praznih rok - Izraelci trdijo, da bodo sporazum podpisali prihodnji teden

TEL AVIV — V letoviškem mestu Natanya, 30 kilometrov severno od Tel Aviva, je bil včeraj 37. sestanek izraelsko-libanonskega mirovnega pogajanja o umiku tujih čet iz Libanona, na katerem so podrobno razpravljali o Shultzovem načrtu sporazuma. Kljub precejšnjemu optimizmu, ki je vladal pred začetkom del, so se včeraj v izraelskem tisku pojavili novi dvomi, za katere se je izkazalo, da niso neosnovani. Tri delegacije so se namreč odločile, da bodo delo nadaljevale v nedeljo, čeprav so si na vso moč prizadevale ga zaključiti že včeraj, pred sončnim zahodom in torej začetkom židovske sobote.

Po sklepanju opazovalcev je vprašanje majorja Hadada še vedno ena od ključnih ovir za dokončen sprejem sporazuma, saj Izraelci niso zadovoljni z libanonski-

mi »pojasnili« v zvezi z njegovo pristojnostjo na libanonskem jugu. Libanonski dobro obveščeni časnik »An Nahar« je včeraj objavil pet poglavitnih točk načrta za izraelsko - libanonski sporazum, ki je toliko bolj verodostojen, ker je njegov založnik, Tuoni, zadolžen za koordinacijo med libanonskim predstojnikom Džemajelom in delegacijami iz Izraela. Načrt naj bi bil v kratkem izgledal takole: preklic vojnega stanja in umik vseh čet v obdobju osmih do desetih tednov; ustanovitev varnostne cone med izraelsko - libanonsko mejo in libanonsko reko Avaji, ki bi jo varovala libanonske sile in čete OZN; ustanovitev libanonsko - izraelske - ameriške komisije za nadzor nad izvajanjem sporazuma; ustanovitev največ osmih nadzornih komisij, ki naj bi jim namestili libanonski častniki in v katerih naj bi bili, za dobo dveh let, tudi izraelski vojniki; uvedba pogajanj za odprte meje, ki naj bi se začela šest mesecev po umiku izraelskih čet.

Iz Izraela poročajo, da so se delegacije kmalu po začetku pogajanj porazdelile v tri skupine, ki so ločeno obravnavale osmte sporazuma v angleški in češčini in začele pregledovati francosko, ko so morali prekiniti delo. Neuradno da je silšati, da do zaključka del ni moglo priti tudi zato, ker naj bi sporazum vseboval tudi nekatere skrivne točke, ki vzbujajo huda navzkrižja.

Fatal pa je izjavil, da je sporazum pozitiven, ker Beirut ponuja priložnost, da uresniči svojo oblast na vsem libanonskem ozemlju.

Medtem se je iz Damaska vrnil libanonski zunanji minister Elie Salem, ki od Sirceve seveda ni zvedel nič novega: »Sirija zavrača sporazum med Izraelom in Libanonom tako v celoti, kot v vseh njegovih podrobnostih«, je dejal ob povratku. Takoj po njegovem odhodu pa je v Damask prisel voditelj OLP Arafat, za katerega se ne ve, če bo s sirskimi voditelji pogovarjal o rezultatih Salemovega obiska, ali pa o notranjih problemih svoje organizacije, ki jih je povzročilo orožje v uporabi prosiške struje v skupini »Al Fatah«, v libanonski dolini Beka.

Na okupiranih ozemljih Libanona, kjer je včeraj vladalo nenavadno zatišje, se še vedno 10 tisoč palestinskih borec, postrojenih poleg 40-

tisoč sirskih vojakov. Mnogi Libanonsci so se, med upanjem in strahom, odločili počakati v tujini na nadaljnji razvoj dogodkov, saj bi podpis sporazuma utegnil po eni strani prinesiti mir, po drugi strani pa tudi povzročiti nove oborožene spopade.

RIM — Minister za zunanjo trgovino Capria je zahteval od svojega sovjetskega kolega Komarova, da bi skušali uravnovesiti trgovsko izmenjavo med Italijo in SZ, ki trenutno izkazuje 8 tisoč milijard lir poškodbe zaradi Italije. Polozaj se še poslabša, ko bo začel delovati transsibirski plinovod, ki bo dovajal sovjetski plin Italiji.

MOSKVA — Sovjetske oblasti so obsodile na šest let strogega zapora 32 letnega disidenta Andreja Aharoviča, nato pa odpotoval na Brione.

## O PONAREJENIH HITLERJEVIH DNEVNIH

# Heidemannov zagovor

BONN — Urednik Gerd Heidemann je včeraj odločno zanikal, da si je prilastil del devetih milijonov mark (5 milijard in 400 milijonov lir), ki jih je hamburska revija »Stern« plačala za ponarejene Hitlerjeve dnevnike. Heidemann trdi, da ni potreboval take kraje, saj mu je revija posebej plačala po 25 tisoč mark za vsakega od 62 zvezkov Hitlerjevega dnevnika, v bistvu približno 900 milijonov lir.

Medtem pa je ves zahodnonemški tisk prepričan, da je goljufijo uresničil 44-letni trgovec z »nacističnimi spominiki« Konrad Fischer-Kujau, ki je baje lastnorodno napisal vse Hitlerjeve dnevnike. Kujau je kot kaže priznan ponarejevalec, ki je svojo goljufijo skrbno zrejal. Leta 1978 je Heidemann prvič videl pri nekem drugem trgovcu z nacistično šaro enega od domnevnih Hitlerjevih zvezkov. Kljub vsej predvidnosti pa se je vseeno ulovil na limanice. Kujau mu je proti plačilu (na obroke dajal zvezke, ki jih je baje sproti sestavljal. Slepjar sedaj vsi iščejo, kot kaže pa je že na varnem v Južni Ameriki pri kakem vplivnem nacistu.

## Odpustek INPS za delodajalce

RIM — INPS je te dni razmožil koristna navodila za delodajalce, ki bi se radi poslužili odpustka za zamude pri izplačevanju socialnih dajatev. Rok za predložitve prošnje je podaljšan na 30. september letos, v prošnjah pa mora biti specifično navedeno, da bo delodajalec plačal celotni dolg. Po novih določilih bodo delodajalci lahko plačali zastarele socialne dajatve v šestmesečnih enakih obrokih, od katerih mora biti prvi plačan do 30. septembra letos.

LONDON — Po štirih letih in treh dneh življenja so včeraj v Londonu razpuščili parlament. Nove politične volitve bodo, kot znano, 9. junija letos.



MILIJARDA LIR ZA OBČINE, KULTURNE DOMOVE, ZADRUŽNO MLEKARNO IN REPENTABRSKO CERKEV

# Na skupščini Kraške gorske skupnosti porazdelili prvi obrok protivrednosti za gradnjo avtoceste

Skupščina je z veliko večino glasov (ob vzdržanju KD in LpT) odobrila predlog izvršnega odbora - Odoben proračun KGS za leto 1983 - Imenovana posvetovalna komisija za kmetijstvo

Skupščina Kraške gorske skupnosti je v četrtek zvečer, na skoraj pet ur trajajoči seji, porazdelila prvi obrok protivrednosti za gradnjo avtoceste v tržaški pokrajini med občine, kulturne domove, kraško zadržno mlekarstvo in repentabrsko cerkev. Do porazdelitve, ki jo objavljamo ločeno v razpredelnicah, je prišlo po dolgi in globljini razpravi, ki se je razvila po poročilu predsednika KGS Milosa Budina. Budin je obrazložil predlog izvršnega odbora KGS in dejal, da je do sestave tega predloga prišlo po posvetu med vodstvom Kraške gorske skupnosti ter predstavniki občinskih uprav, obeh kraških rajonskih svetov, Kmečke zveze, konzorcijske Naše zemlja in SKGZ. Na osnovi teh sestankov in po prošnji, ki jih je prejela in ki so v veliki meri presegale razpoložljivo milijardo lir, je vodstvo KGS najprej izdelalo kriterije za porazdelitev sredstev.

Med temi kriteriji je bila na prvem mestu težnja po ponovni postavitvi ravnotežja na razlaščenih območjih in potreba, da se prebivalstvu zanjami stvarna možnost razvoja, upoštevajoč tudi dejstvo, da je bila slovenska narodnostna skupnost izredno prizadeta z razlaščenostjo. Pripravke so namreč predvsem dejavnosti, za katere niso predvidene in niso možna druga finančiranja, vsaj kratkoročno ne in pri tem so posvetili večjo pozornost območjem, kjer je še vedno premalo infrastrukture ali jih sploh ni. Prispevkov torej niso razpršili, ampak so jih skušali osredotočiti predvsem na trajne investicije in na večja dela. Velike vsote so namenili družbenokulturnim objektom tudi zato, da se na ta način omogoči razvoj krajevskih skupnosti. Seveda s sredstvi, ki so jih porazdelili, ne bo mogoče dokončati vseh predvidenih del in bodo tako za nekatera potrebne dodatne investicije. Vsekakor pa je Kraška gorska skupnost mnenja, da bo treba denar vsaj delno investirati v leto 1983, sicer bo priprave zapadeli in ga bodo namenili drugemu, Milos Budin je nato navedel seznam prosilcev in predlog odbora za porazdelitev sredstev.

O tem predlogu se je razvila živahna razprava, osredotočena v glavnem na dve vprašanji: na repentabrsko cerkev, za katero sta Lenarduzzi (KD) in Tul (SSK) menila, da je prispevek prevelik in o kateri je spregovoril tudi repentabrski župan Colja, ki je pojasnil, da bi bilo za obnovu potrebnih 400 ali 500 milijonov lir, in o kraški zadrži mlekarstva, kateri je Udovci (LpT) oporekal pravico do prispevka, in ga posegi številnih drugih svetovalcev (med katerimi naj omenimo Strečka, ki je s tehničnimi podatki potrdil potrebo po tem prispevku) nikakor niso prepricali, ampak je trmasto vztrajal pri svojem. Nekoliko polemike je bilo tudi o prispevkih tržaški občini: sprožil jo je Forti (LpT), ki

je zahteval več prispevkov za vzhodnokraško področje in se pri tem navezal na enega od dokumentov, ki jih je dobil rajonski svet, a mu je Špetić (KPD) dejal, da mora tudi tržaška občina spoštovati sprejete obveznosti in investirati v prizadetih krajih ogromne vsote, ki jih bo prejela z razlastitvijo južarskih zemljišč za hitre ceste in druge infrastrukture. V razpravo je posegel tudi dolinski župan Edvin Svab, ki je dejal, da bi bilo

treba sestaviti celovit predlog za obe milijardi lir in za dve milijardi, ki jih bo KGS prejela za razvoj kmetijstva po zakonu 828. Po kratki prekinitvi seje, med katero je izvršni odbor za 10 milijonov lir povečal prispevek repentabrske cerkve ter po glasovnih izjavah Brezgarja (SSK), ki je napovedal pozitivno glasovanje skupine in Lenarduzzi (KD), ki je napovedal vzdržanje, so predlog odobrili. Na četrtkovni seji KGS pa so razpravljali tudi o nekaterih drugih zelo pomembnih vprašanjih. Omenimo naj le dve. Odobrili so finančni proračun za leto 1983, ki predviđa 3.803.104.550 lir dohodkov in prav toliko izdatkov (pri glasovanju so se vzdržali predstavniki SSK, KD in LpT) in imenovali so deželno posvetovalno komisijo za kmetijstvo, ki ji predseduje predsednik Budin, sestavlja pa jo pet svetovalcev (Cernič, Streček, Višinski, Brezgar in Lenarduzzi), dva predstavnika Kmečke zveze in en predstavnik Coldiretti.

Končno pa naj omenimo še dve vprašanji, ki sta za bodoče delovanje KGS zelo pomembni. Ob odobritvi proračuna so soglasno odobrili resolucijo z zahtevo, naj dežela vendar odobri statut Kraške gorske skupnosti. Prav tako pomembno kot statut pa je vprašanje sedeža in predsednika Budin je na seji sporočil, da so v teku pogovori z devinsko - nabrežnjo občino, da bi sedež KGS prizidali in da bi izdelali zadnji načrt.

## Porazdelitev prispevkov po deželnem zakonu štev. 8

|                                                                                |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Občina Devin-Nabrežina (za kulturni dom v Nabrežini)                           | 200 milijonov lir |
| Občina Zgonik (za nakup kraškega poslopja)                                     | 110 milijonov lir |
| Občina Repentabor (za športni center)                                          | 70 milijonov lir  |
| Občina Dolina (za socialni center pri Domju in posege v korist zaščite narave) | 80 milijonov lir  |
| Kulturni dom Prosek - Kontovel                                                 | 145 milijonov lir |
| Kulturni dom v Trebčah                                                         | 50 milijonov lir  |
| Kulturni dom v Lenartu                                                         | 95 milijonov lir  |
| Kraška zadržna mlekarstva                                                      | 200 milijonov lir |
| Repentabrska cerkev                                                            | 50 milijonov lir  |

## V PRIČAKOVANJU TORKOVE SEJE OBČINSKEGA SVETA

# Vprašanje Cecovinijevega nasledstva še vedno buri duhove med strankami

Kandidati Slovenske skupnosti za deželo in parlament V tajništvu PSI v kratkem tudi slovensko zastopstvo

Vprašanje Cecovinijevega nasledstva je v teh dneh vse bolj razglašeno volilno kampanjo na Trškem, ki se iz več razlogov letos obeta precej ostra in polemična. Drugi element, ki bo v prihodnjih dneh še razvil predvolilno ozračje, pa je finančni proračun za leto 1983, ki ga morajo vse krajevne uprave v skladu z zakonom odobriti (ali zavrniti) do konca tega meseca. Posebno pričakovano vlada za izid glasovanja na tržaški občini in na pokrajini, kjer številno razmerje sil vsekakor ni naklonjeno koalicijski Listi za Trst-laki.

V tržaški, ko pisemo, je v teku sestanek pokrajinskih vodstev LpT in laično-socialističnih sil, ki razpravljajo prav o kandidatih za Cecovinijevo nasledstvo. Melonari so že pred dnevi neuradno predstavili kandidaturu starejšega odbornika Serija, ki pa ne uživa podpor ostalih partnerjev v koalicijski listi. Ne smemo namreč pozabiti, da je Alfieri Seri pristal desničarske struje LpT in kot podpredsednik Lege nacionalne tudi nacionalistično usmerjen. Razprava med zavezniški se torej obeta zapletena in tudi dolga, zato je treba izključiti, da bo skupščini že na torkovi seji uspelo izvoliti novega župana. Težko verjetno pa je tudi, da bo lista sprejela kandidaturu kakega laičnega zastopnika (mogoče Pacorja ali Traunerja). Edini, ki bi mogoče v tem trenutku zbral okoli sebe največ preferenc, pa je odbornik za proračun Bassani, ki pa ni po godu Gambassiniu ter nekaterim njegovim kolegom. Kakorkoli se zadeva zasuka pa je na dlani, da mora občinski svet čimprej izvoliti novega župana, v nasprotnem primeru bi to privedlo do upravne paralize.

Glede kandidatnih list za parlamentarne in deželne volitve so vse stranke (razen redkih izjem) že izpolnile svoje predloge, ki jih sedaj morajo v nekaterih primerih še dokončno odobriti delni volivni organi. Kot smo večkrat že poročali, bo nosilec kandidatne liste Slovenske skupnosti za deželni svet v tržaškem okrožju Drago Štoka, na drugem mestu je Marija Ferletičeva, ostali kandidati pa so (po abecednem redu) Laura Abram, Bojan Brezgar, Alojz Debelin, Rafko Dolhar, Zorko Harej, Ivo Jevnikar, Ivo Kralj, Aleš Lokar, Marij

## Simpozij miljske uprave o upravljanju teritorija

Miljska občinska uprava bo v soboto, 28. maja, priredila simpozij na temo: «Upravljanje teritorija. Nekateri ideje, realizacije in predlogi. Po ugodnem poročilu župana Bordona in v podporo predsednika pokrajine Clarija, si bodo sledila poročila glavnega tajnika miljske občinske uprave G. Carnicela, arhitekta Igorja Jovana, dr. P. Stefaninija, dr. A. Cerninija, arh. P. Giovannuccia in inž. G. Cervesaja. V popolnanskem delu zasedanja pa bodo poročila imeli dr. B. Pellicciari, prof. G. Bazo, ustanova za tržaško industrijsko cono, arh. V. Stare ter predstavnik delniške družbe Marina Maja. Zasedanje bo sklenil županov poseg.

## DVE ZANIMIVI POBUDI ZA POZNAVANJE NAJBOLJ TRAGIČNEGA OBDOBJA NAŠE NOVEJŠE ZGODOVINE

# Od nacizma in fašizma do opozicije in odpora

Seminar Goethe Instituta in Deželnega instituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v F-JK

V prostorih Goethe Instituta se je včeraj popoldne pričel seminar na temo «Od nacizma in fašizma do opozicije in odpora», ki sta ga priredila Goethe Institut in Deželni zavod za proučevanje zgodovine osvobodilnega gibanja v F-JK. Uvodni poročili sta imela dva pisatelja. Nemec Erich Kuby in Italijan Nuto Revelli, ki se pretežno ukvarjata z zgodovino predvojne in medvojne Italije oziroma Nemčije, toda ne na strogo znanstveni ravni, pač pa na osnovi lastnih izkušenj in spominov. Šlo je torej za neko izpoved, za pripovedovanje lastnih doživetij in za prikazovanje lastnega političnega zorenja ter sočkanje dveh sistemov, ki sta kljub vrsti podobnih elementov bila bistveno različna predvsem glede na podporo in obliko odobravanja, ki sta ju bila deležna v širokih množicah.

Pripovedovanje Ericha Kubyja se je pričelo kar pri otroških letih in se odvijalo skozi študentsko življenje vse do lastnih izkušenj v nemški vojski. Poslušali smo med drugim, kako je Kuby živel na robu nemške družbe, da ne bi bil prisiljen sodelovati z nacional-socialistično stranko, kako se ni mogel niti v zadnjih letih vojne na nikogar zanesti in kako je prav zaradi potrebe po izpovedi nastal dnevnik, ki obsega več kot 1000 strani.

Nuto Revelli pa je največji del svojega pripovedovanja namenil dogodkom v italijanski vojski na ruski fronti in postopnemu rojevanju pri njem, ki je bil zvest častnik (študiral je na vojaški akademiji v Modeni) antifašistične zavesti. Značilnost in razlike obbeh režimov, ki so tako prišle na površje, so bile predmet dražljive razprave, ki se bo nadaljevala danes zjutraj od 9. ure dalje.

# «TAUGLICH»: ZGODOVINA KI NE SME V POZABO

V Časnikarskem krožku predstavili knjigo M. Bressana

Včeraj so v Časnikarskem krožku predstavili knjigo Milovana Bressana «Tauglich», ki ima pomenljivo podnaslov «Zgodovina, ki ne sme biti pozabljena». Delo, ki je izšlo pri tržaški založbi «Italo Svevo», govori o Bressanovi tragični dogodivščini v nacističnih taboriščih med letoma 1944 in 1945. Bressan je namreč v tem obdobju preživel pekel Dachau in Buchenwald. Knjiga vsebuje poleg osebnih in zgodovinskih pričevanj tudi seznam tržaških deportirancev.

Na včerajšnji predstavitvi je uvidoma spregovoril predsednik tržaške sekcije deportirancev ANED Giovanni Pastogna, ki je poudaril, da je prav podnaslov dela «Zgodovina, ki ne sme biti pozabljena» bistvene važnosti, saj mora biti spomin na nacistična taborišča svari in opomin, da se kaj takega v zgodovini človeštva ne dogodi več. Pastogna je tudi poudaril, da bi «poživljenjske» človeka v današnji atomski dobi privedlo do konca našega planeta.

Govornik je obkroženo povedal tudi vrsto osebnih izkušenj, ki jih je doživel v 22 mesecih, ko je bil v Dachau.

Knjigo je predstavil novinar Lino Carpinieri, ki je med drugim omenil to, da se danes marsikaj sliši o tem, kako bi bilo treba ponovno zapisati zgodovino in to tudi zgodovino nacizma (tu je omenil skandal ob Hitlerjevem dnevniku). Vendar, je dejal govornik, takšne zgodovine ponavadi ustrezajo ideologijam, ki so trenutno v modi. Resnično zgodovina nacizma je namreč zapisana v krogu tisočih in tisočih žrtve.

Ob zaključku predstavitve je spregovoril avtor knjige Bressan, ki je pojasnil nekatere aspekte dela in poudaril svojo neposredno izkušnjo.

## POSVET O MOŽNOSTIH OBNOVITVE ČEZMEJNE GOSPODARSKE KOOPERACIJE

# Zamejci lahko bistveno prispevamo k zagonu sodelovanja med sosedama

Tako predstavniki dolinske občine in SDGZ kot zastopniki gostov iz matične domovine potrdili pomen «odprte meje» - Bogat kulturni večer v Boljuncu

V družbenem središču «Anton Ukmar», ki vonja pravzaprav še po svežem ometu, so upravitelji dolinske občine skupaj z vodstvom Slovenskega deželnega gospodarskega združenja poskušali siniti za pomembnejšo sodelovanje z množičnim odposlanstvom delovnih organizacij iz naše matične domovine, sicer iz Valjeva, Bosanskega broda, Jajca, Zadra in Prilepa, to je občin, ki so kar vkup pobratene s koprsko - slednja pa je, kot znano, pobratena z miljsko in dolinsko občino. Namen srečanja? Preveritev možnosti, kako prebroditi zdajšnjo hudo krizo, ki ne pretresa le Jugoslavije, temveč tudi Italijo, oziroma, kako spet premakniti z mrtvega tira vlak obmejnega in tudi meddržavnega gospodarskega sodelovanja, in to v očitno objestransko korist, saj se sosedni gospodarstvi dopolnjujeta.

V imenu gostiteljev je goste pozdravil podžupan dolinske občine Marino Pečenič, ki je med drugim poudaril: «Ne glede na gospodarske težave v obeh državah in na restriktivne ukrepe pri prehodu meje, kar otežuje poleg splošnih gospodarskih tudi osebne odnose tokraj in onstran meje, je še vedno dovolj možnosti, da se nadaljuje doslej uveljavljeno pot gospodarskega sodelovanja. Za to pa je potrebno globlje medsebojno poznavanje, zlasti pa temeljitejša poznavanja gospodarskih predpisov v Italiji in Jugoslaviji. In prav temu je namenjeno današnje srečanje: mi, ki prebivamo ob meji, igramo posebno vlogo povezovalca obeh gospodarstev, ker poznamo oboje jezika in vsesplošne razmere pri nas in pri vas.»

Enako uglaseno je spregovoril odbornik miljske občine Campagna, s katerim se je zasedanja udeležil njegov kolega Nicolini, in seveda tudi Slavko Vodopivec, ki je kot predsednik medobčinske gospodarske zbornice iz Koprja spregovoril v imenu gostov. Poleg njega sta sedela podpredsednik Slovenskega združenja Slovenije Lojze Rozman in predsednik odbora za sodelovanje z Italijo pri MGZ - Koper Petrinja. Predsednik SDGZ Vito Svetina je dragim gostom jedrnatno obrazložil gospodarsko stvarnost v naših krajih s posebnim ozirom seveda na našo narodnostno skupnost in naš gospodarski potencial ter jih navedel, kakšne vse so kljub kriznim razmeram možnosti, da se zaenkrat skoraj v celoti prekinjenega gospodarskega sodelovanja lahko spet začne. Njegova izjava je bila dopolnil Stanislav Bole, gostje so se tako lahko seznanili z dejstvom, da je npr. v okviru avtonomnih računov (in milanske ter beograjske mešane zbornice) mogoče še kako razviti trgovske in kmetijske, predvsem pa, da je možno



— in nujno — preiti k novim, višjim oblikam sodelovanja, zlasti na tehnološkem področju. V tem sklopu je potrebno skušati ustanovljati mešana podjetja. Rečeno je tudi bilo, da treba forsirati ureditvevanje o simskih sporazumov, s čimer se je strinjal tudi predstavnik zadrške Vinilplastike Ante Ostojic, ki je hvaležno spregovoril s pripombo, da «nas morje, ki nas razdvaja, lahko še kako spaja».

Sinočnji razgovori se bodo nadaljevali danes v Koprju. Po snidenju pri Domju so se gostje in gostiteljci podali v boljuncsko gledališče «F. Prešeren», kjer je v nabito polni dvorani nastopil folklorni ansambl KUD Kosta Abrašević iz Valjeva in požel gorko odobravanje. (dg)

## V REŽIJI NOVE DRUŽBE «ALIGULIA»

# Od prihodnjega tedna letalska zveza med Trstom in Genovo

Na ronškem letališču so včeraj predstavili novo letalsko družbo Aligulia, ki bo od prihodnjega tedna dalje vzdrževala poletne na meddeležnih progah v Italiji. Letalska družba, katere sedež je v Trstu, je bila sicer ustanovljena že leta 1974, a je vsa ta leta opravljala samo nadzorstvo nad traso čezalpskega letovišča in nadzorstvo nad o nesamostojnim morja po nalogo deželne letalske družbe. Člani upravnega sveta SSG so poudarili, da bi moralo brez jamstev za nova posojila gledališča kmalu prekiniti novo sezono, ker bi mu zmanjkalo sredstev. SSG ima namreč od vseh gledaliških ustanov v naši deželi iz objektivnih razlogov, največje dolgov, hkrati pa najnižji prispevek ministrstva, čeprav je res, da bi se vsa gledališča brez jamstva zaslila prihodnjo sezono v težavah. V tem smislu so predstavniki upravne sveta vželi na znanje občutljivost odbornika za finance Zagninija do problemov gledaliških hiš.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

Drugi del razprave se je pričel v znamenju repertoarja za sezono 1983/84. V abonmaju so predvidevali na štiri dela, med njimi bi morala biti tudi slovenska noviteta, za katero se umetniško vodstvo gledališča že zanima. SSG se bo spomnilo tudi 100-letnice rojstva pisatelja Ivana Preglja. Dokončni repertoar bo seveda znan, ko ga bo upravni svet dokončno odobril.

# Sindikalne organizacije stanovanjskih upraviteljev se obračajo na TAR

Združenja stanovanjskih upraviteljev Sunia, Sicet in UIL so spoznavno z deželno federacijo CGIL-CISL-UIL sklenila, da se bodo priključila na deželno upravno sodišče (TAR) v zvezi z imenovanji, ki jih je opravil deželni odbor v organizme avtonomnih institutov za ljudske gradnje - IACP - ki bi jih moral izvesti na osnovi predpisov edinega zakonika o gradbeništvu.

V naši deželi namreč delujejo tri sindikalne organizacije stanovanjskih upraviteljev, ki se opirajo na enotno sindikalno zvezo. Ko je deželna uprava imenovala svoje predstavnike (vsega skupaj jih je 12, ki pripadajo združenim stanovanjskim upraviteljem), jih je štiri izbrala iz vrst združenja ANIA (dva v Vidmu ter po enega v Trstu in v Gorici), to je iz organizacije, ki dejansko obstaja le na papirju in vsekakor ni tako reprezentativna, da bi v teh organizmih morala imeti najvišje število predstavnikov (4 za ANIA, 3 za Sicet, 3 za UIL in 2 za Sunia).

## Sre



## Gledališča

**SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU**  
Jutri, 15. maja, ob 20. uri: Piero Chiara «Delite». Predstava bo v Drami v Ljubljani.

**VERDI**  
Danes ob 18. uri ponovitev simfonije koncerta, ki ga vodi Daniel Oren (red B). Pola bo solistka Lucia Valentini in zbor gledališča Verdi pod vodstvom Andrea Giorja.

**ROSSETTI**  
Danes, 14. maja, ob 16. uri red prost in ob 20.30 red 2. solista: «Bouvard et Pécuchet» v režiji Kezica in Squarzine. Rezervacije pri orednji blaginji. V abonmaju odredok št. 9.

**PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE**  
Danes, 14. maja, ob 19.30: P. Turin - «Jozef in Marija» ter «Lov na podgane». Gostovanje PDG v Prešernovem gledališču v Kranju.

**CANKARJEV DOM LJUBLJANA Okrogla dvorana**  
Jutri, 15. maja, ob 20. uri: R. Quenau «Vaje v slogu». Ponovitev.

**Razstave**  
Do 22. maja: razstava Trg revolucije - nekoč in danes, sprejemna dvorana.  
Do 22. maja: monografska razstava ital. slikarja R. Leomportija (slike in risbe v Moderni galeriji, grafike v I. predverju).

**Slovensko mladinsko gledališče**  
Danes, 14. maja, ob 16. uri: W. Shakespeare «Romeo in Julija» - Komertarij.

Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu od ponedeljka do petka ob 9. do 11. in ob 16. do 20. ure, ob sobotah od 9. do 11. ure in pred pričetkom predstave.

## Kino

Cappella Underground 18.00 - 22.00  
«Slay Hungry» A. Schmarzenegger in J. Bridges.  
Ariston 17.30 «Sloka». L. Landis.  
Eden 18.00 - 22.00 «Scusate il ritardo». Massimo Troisi.  
Nationale Dvorana št. 1 ob 15.15  
«Andora» il sapore della carne.  
Dvorana št. 2 ob 15.00 «Gandhi».  
Dvorana št. 3 ob 15.00 «Bruce Lee vive ancora». Film za vsakogar.  
Grattacielo 17.00 «La scelta di Sophie».  
Fenice 18.00 - 22.15 «Tootsies». D. Hoffman in J. Lange.  
Mignon 16.30 «Una lama nel buio».  
Preprodan mladini od 14. letom.  
Aurora 16.30 «L'aereo più pazzo del mondo... sempre più pazzo» - parlez 2s.  
Capitol 16.30 «La storia di Piera».  
Preprodan mladini od 18. letom.  
Cristallo 17.00 «Iron».  
Moderno 17.00 «Inseminoidi». Preprodan mladini od 14. letom.  
Radio 15.30 «I giochi carnali di Pirandello». Preprodan mladini od 18. letom.  
Vittorio Veneto 16.30 «I cacciatori del cobra d'oro».  
Lumiere 15.30 «La notte di San Lorenzo».

v Šempolaju  
**II. VAŠKI PRAZNIK**  
Danes, 14. maja: ob 15. uri turnir v biskolici; ob 20.30 dalje ples z ansamblom Taimis.  
Jutri, 15. maja: ob 10. uri tekmovalnica v skrlah, nato vse dan razne igre; ob 20.30 dalje ples z ansamblom Lojzeta Furjana.  
Vse tri dni bodo delovali dobro založeni kioski (omleti, domače pecivo, meso na žaru, domače vino).

## Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 14. maja  
**BONIFACIJ**  
Sonce vzhaja ob 5.35 in zatone ob 20.27 - Dolžina dneva 14.52 - Luna vzhaja ob 6.47 in zatone ob 22.35.  
Jutri, NEDELJA, 15. maja  
ZOFIJA, VNEBOHOD

Vreme včeraj: najvišja temperatura 21,6 stopinje, najnižja 14,7 stopinje, ob 18. uri 20,4 stopinje, zračni tlak 1014,4 mb uсталjen, veter 10 km na uho zahodnik, vlaga 75-odstotna, nebo jasno, morje malo razgubano, temperatura morja 17,4 stopinje.

## ROJSTVA IN SMRTI

**RODILI SO SE:** Francesco Leghissa, Lorenzo Copiani, Federico Zugna, Andrea Ciarravolo, Erica Sinovich.  
**UMRLI SO:** 74-letni Umberto De Vivo, 85-letna Tullia Protti, 83-letna Carla Villini vd. Corsari, 81-letna Landa Battisto vd. Berni, 72-letni Giacomo Bottali, 87-letna Ida Bonino, 52-letni Alfredo Anelli, 84-letni Domenico Pergolis, 23-letni Edoardo Vecchiet, 63-letna Maria Rosi, 69-letni por. Zandeli.

## DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)  
Ul. Glinastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2, Ul. Ciline 38, Nabrežina, Bazovica, Milje (Drevo red Mazzini 1).  
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)  
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 7.

## NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)  
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 7, Nabrežina, Bazovica in Milje (Drevo red Mazzini 1).

## LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Proseck: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197.

## ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba, od 21. do 4. ure tel. 732-627, predpriznala od 14. do 21. ure in praznična od 14. do 20.

## Razstave

V tržaški občinski galeriji razstavlja tržaški likovnik Cerni-Goj. Razstava bo odprta do 20. maja.

V Repnu se v Kraški hiši in kraškem muzeju nadaljuje razstava Tržaški Kras, narava in človek. Razstava je odprta ob sobotah od 15. do 17. ure ter ob nedeljah od 10.30 do 12.30 in od 15. do 18.30.

V galeriji Babna hiša v Ricmanjih razstavlja do 17. maja slikar Stano Žerjal. Urnik: ob delavnikih od 20. do 21. in v nedeljo od 10. do 11. ure.  
V galeriji G. Romani v U. Ugo Foscolo 40/A razstavlja do 16. maja svoje skulpture Piero Conestabo. Urnik: ob delavnikih od 10.30 do 12.30 in 17.30 do 19.30, v nedeljo od 10. do 13. ure.  
V TK Galeriji Ul. sv. Franciška 20 razstavlja Jože Čiuha.

## Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

**KD Lonjer - Katinara vabi danes, 14. maja, ob 20.30 v društvene prostore v Lonjerju, kjer bo otvoritev razstave fotografij in ogled diapozitivov članov Fotokrožka Trst.**

**Mladinski pevski zbor KD France Prešeren** iz Boljunc bo danes, 14. maja, ob 20.30, nastopil v srenjski hiši v Gročani. Sodelovali bodo tudi gojenci podružnice Glasbene matice.

## Čestitke

Danes priznava naša FRANKA SLAVIČ svoj svojo polnoletost. Vse najbližje ji kličejo vsi, ki jo imajo radi.

Na Krmenki je te dni slavila rojstni dan ALMIRA KRMEC. Še na mnoga leta ji kličejo vsi prijatelji.

Danes se v Zgoniku vzameta LUCKA in ŠCEN.

Da bi bila njuna skupna pot vedno posuta z rožicami jima voščo Mladinski krožek Prosek - Kontovel.

Danes zapiše naš delovni tovariš ŠCEN novo besedo: poroka. Po tisočih vrsticah za papir bo beseda, ki je vsa za ljubezen, najslajša.

Da bi živila brez protestov in tehničnih ovir, mu želijo kolegi Primorskega dnevnika.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

Danes se v Gropadi poročita ELEMIR in FLAVIO.

Mnogo sreče in zadovoljstev v skupnem življenju jima želijo ZTT in Primorski dnevnik.

## Obvestilo Kmečke zveze

o davčnih prijavah

Kot je potrdil minister za finance Forte, bo konec meseca nepreklicno zapadel rok za predložitev letnih davčnih prijav. S tem v zvezi Kmečka zveza opozarja vse tiste, ki so v prejšnjih dneh prejeli vabila, naj se zglasijo v njenih uradih za izpolnitve te obveznosti in tega se niso storili, naj to čimprej opravijo.

S tem se bodo izognili nepotrebnemu čakalstvu: s seboj pa naj prinesejo davčno številko (codice fiscale) vseh tistih družinskih članov, ki imajo dohodek: obrazce 101, 201 ter morebitne obrazce 102 vseh zaposlenih ali upokojenih družinskih članov; katastrske podatke in dohodke zemljišč ter katastrske podatke in dohodke zgradb, ki niso smatrane kot kmečke. Podatke zemljišč je mogoče dobiti na Financii (Trg Panfilij 2), podatke zgradb pa na UTE (Korzo Cavour 6).

S seboj naj zainteresirani prinesejo še podatke (številko evidenčnih tablic, leto nakupa ter število davčnih konjskih sil) avtomobilov, ki jih posedujejo: prinesejo naj še davčno kartelo ILOR, potrdila o vplačilu pasivnih bančnih obresti, potrdila o zdravniških stroških, potrdila za pogrebne stroške, itd. Lastniki hiš v najemu naj prinesejo podatke o prejetih najemninah, vsi tisti, ki doma hranijo kopele lanjskih in ostalih prijav, pa naj jih prinesejo s seboj.

Mlajši mladinski pevski zbor «VESELA POMLAD» vabi ob 5-letnici delovanja na Slavnostni koncert

ki bo v FINZGARJEVEM DOMU na Opčinah jutri, 15. maja 1983, ob 19. uri.

V pevski sobi bo v sliki in besedi prikazano 5-letno delovanje zbora.

KD ROVTE - KOLONKOVEC priredi danes, 14. maja, ob 20. uri v društvenih prostorih

Kulturni večer

Nastopajo: tamburaški ansambl pod vodstvom Draga Zerjale, dramska skupina KD F. Prešeren - Boljunc, kitaristi Marco Feri in Franco Guštin.

Med drugim bodo izvajali slovenske in dalmatinske narodne pesmi ter skeče.

**Mali oglasi**  
telefon (040) 794672

PRODAM motorno kolo Gilera cc 150 v dobrem stanju, prevoženih 9.000 km. Telefonirati ob uri kosila ali večerje na tel. 040/53874.

AGRIARIA Cusign-Bauzon, nova trgovina s semeni in vsem potrebnim za vrtnarstvo v Ul. Corsica v Gorici.

OSMICO je v Sovodnjah odprl Franc Lukman (Magrin), kjer toči belo in črno vino.

IZGUBIL sem torbo «Nonfango» za motor na relaciji Dolina - Ul. Rossetti. Kdor jo najde naj telefonira na št. 040/228190.

ISCEN v našem lokal primeren za mirno obrtniško dejavnost v Devini ali Sesljanu. Telefon 040/200617 v večernih urah.

CISTILNICA «Tatjana» Nabrežina Kamnolomni št. 78 nudi cenjenim kramlarjem vsakovrstne usuge čistjenja in likanja po ugodnih cenah. Urnik: vsak dan razen sobote od 8. do 13. in od 16. do 19. ure.

OSMICO je odprl Emil Puric, Repe št. 15.

V BLIZINI Gropade se je izgubil nemški ovčar svetlo rjave barve. Sliši na ime Arno. Najdite ga prosimo, da telefonira na št. 040/226113.

PO UGODNI ceni prodam 5000 noh strelnikov. Telefonirati po 17. uri na št. 040/213820.

KOMBI bedford oranžne barve nosilnosti 850 kg prevoženih 71.000 km ugodno prodam. Telefon 040/228190.

OPRAVLJAM vsa pleskarska dela v najkrajšem času. Telefonirati po 14. uri na št. 040/910148.

OSMICO je odprl Ivan Antonič Cerovlje 34. Toči belo in črno vino.

POHISTVO KORSIC - razprodaja po ugodnih cenah: rustično dnevno sobo, hrastovo otroško sobo, knjižni leseni polici, sedežno garnituro ter raznovrstno pohištvo. Telefon 040/54390.

OSMICO je v Nabrežini odprl Dušan Radović. Poskrbljeno za prihrizek.

ELEKTRICNO kitaro model fender jaguar prodam po zelo ugodni ceni. Telefonirati od 14. ure dalje na št. 040/830383.

PRODAM opel record diesel 2300 letni 1981. Telefon 040/200427.

ZAMENJAM novo dvosobno opremljeno stanovanje v bližini Ljubljane (8 km) za staro hišo ali enako stanovanje v okolici Trsta. Telefon 040/213643.

DEŽELNA modna na ogled v Vili Manin

V naši deželi so doslej dali velik poudarek raznim gospodarskim prireditvam se zlasti taksim v katerih so bili sodelujoči obrtniki naše dežele. V tokrat skoraj brez dvoma sejem stoji, ki je bil tudi letošnji, pred mednarodno udeležbo razstavljalcev, pred nedavnim v Vidmu, in ki je beležil precej uspeha.

Deželna ustanova za razvoj obrtništva, ki je doslej podprla tako udeležbo obrtnikov na sejmu stolice kot na drugih podobnih prireditvah in ki tudi potrjuje raznim obrtnim sejmom in razstavam, je tokrat šla korak dalje in pripravila pravo modno revijo na kateri bo udeleženi zelo veliko obrtnikov iz vse dežele.

Modna revija, ki jo si dala naslov «Avantura v Polineze» bo jutri zvečer (ob 20. uri) in v nedeljo (ob 17. uri) v Vili Manin v Passarianu. Predstavili so jo na sedežu ESA

## PRIZNANJA SO PODELILI VČERAJ

# Nagrade dijakom nižjih srednjih šol za sodelovanje na natečaju družbe SIP

Med nagrajenimi tudi dijakinje slovenske nižje srednje šole Ivan Trinko



Štiri nagrajene slovenske dijakinje

Da nižje srednje šole Ivan Trinko je dobila tretjo nagrado za svojo rezo. Prav tako tretjo nagrado za skupinsko delo sta dobili Lara Visintin in Tanja Peteani, dijakinji 3.E razreda te šole. Diakinja Francesca Lo Grasso, ki obiskuje 3.C razred šole Ivan Trinko, je dobila tretjo nagrado za svoj spis o telefonski službi. Vsi dijaki so dobili praktična darila ter denarno nakazilo.

Podeljevanje nagrad je bilo večer jutraj v avditoriju v Gorici. Direktor goriške podružnice SIP

inž. Piovesana je orisal smotre, ki vodijo družbo, da propaga telefon med mladimi ter dejala, da so mladi s svojimi spisi in risbami odkrili stavežarski marsikatero njim neznan stvar o telefoniji.

Na prireditvi so bili prisotni tudi ravnatelj sodelujočih šol, med temi tudi ravnateljica šole Ivan Trinko dr. Lojkova, goriški župan Scarnaro, ki je tudi spregovoril, predsednik pokrajine Cumpeta, prefekt Siclari, nadškof Bommarco in kvestor Barasso.

Uprava goriškega sejmšča Espomegu je pripravila prireditvi, ki bo brez dvoma pritegnila zanimanje velikega števila ljudi, ki se zanimajo za cvetličarstvo. Naslov prireditve je Citta verde, prireditelj bodo na goriškem sejmšču od 21. do 29. maja. Takšno prireditvi smo imeli v Gorici že pred dvema letoma, vendar bo letošnja popolnoma in bolj zanimiva od prejšnje.

V razstavnih paviljonih bo na ogled in tudi na prodaj vse, kar je potrebno za gojenje gredic in vrtov. Svojo prisotnost so napovedali trgovci s sadikami in cvetjem iz raznih krajev naše dežele ter sosednega Veneta.

Med udeleženci bodo tudi vrtnarji nekaterih občin. Nekateri so že bili v Gorici v prejšnjih letih ter uredili vsak svojo gredico na goriškem korzu. Sodelovali bodo na natečaju, ter se bodo brez dvoma potrudili da bo vsakdo pokazal kar zna lepega napraviti.

22. maja bodo cvetličarji tekmovali v sestavljanju cvetličnih šopkov. 26. maja pa bo mednarodni posvet o zaščiti zelenih površin v mestnih središčih. Med solarji bodo razpisali natečaj o cvetličarstvu in zelenih površinah, nagrajevanje bo 28. maja.

V mestu bodo prireditvi tudi natečaj za s svetjem najlepše okinčan balkon ter med trgovci tudi natečaj za najlepše okinčano izložbo.

**Prispevki hranilnice**  
Nad 120 milijonov lir v dobrodelne namene so sklenili dati upravitelji Goriške hranilnice na eni svojih zadnjih seji. Največ prispevkov so dobila združenja krovodajev Goriške, Zeleni križ in še kak druga dobrodelna ustanova, potem pa še psihopedagoški zavod v Mediji za nakup nekaterih naprav. Prispevke so dali tudi nekaterim glasbenim ustanovam ter kulturnim društvom.

**SAMO OB PRAZNIKIH Spremembe voznega reda na avtobusih med Trstom in Gradežem**

Pokrajinsko prevozno podjetje - APT - obvešča, da bodo od danes dalje nekoliko spremenili vozni red avtobusov na progi med Trstom in Gradežem, oziroma v obratni smeri.

**Do konca maja poravnati povišek davka na reklame**

Goriško županstvo obvešča, da je bil sprejet sklep o povišku občinskih taks na reklame napise in lepake, v smislu zakonskih določil. V primeri z lanskim letom bodo takse za 60 odstotkov višje.

Kakor znano so občani del poviška (30 odst.) že plačali, razliko pa morajo poravnati do 31. maja letos. To lahko storijo v uradu družbe Agiap v Ul. Gen. Cascino ob delavnikih od 9. do 12. ure, ali pa s poštno polico na poštni tekoči račun št. 10388270.

**DEŽURNA LEKARNA V TRZICU**  
S. Antonio, Ul. Romana, tel. 40-497

**Prispevanje za DIJAŠKO MATICO**

JUTRI, V NEDELJO, OB 10.30 BO SLAVNOSTNO POIMENOVANJE OSNOVNE ŠOLE V RUPI po IVANU PREGLJU

VSI TOPLO VABLJENI!

**Deželna modna na ogled v Vili Manin**

V naši deželi so doslej dali velik poudarek raznim gospodarskim prireditvam se zlasti taksim v katerih so bili sodelujoči obrtniki naše dežele. V tokrat skoraj brez dvoma sejem stoji, ki je bil tudi letošnji, pred mednarodno udeležbo razstavljalcev, pred nedavnim v Vidmu, in ki je beležil precej uspeha.

Deželna ustanova za razvoj obrtništva, ki je doslej podprla tako udeležbo obrtnikov na sejmu stolice kot na drugih podobnih prireditvah in ki tudi potrjuje raznim obrtnim sejmom in razstavam, je tokrat šla korak dalje in pripravila pravo modno revijo na kateri bo udeleženi zelo veliko obrtnikov iz vse dežele.

Modna revija, ki jo si dala naslov «Avantura v Polineze» bo jutri zvečer (ob 20. uri) in v nedeljo (ob 17. uri) v Vili Manin v Passarianu. Predstavili so jo na sedežu ESA

zato ker se bo star odvijala v lepem okolju vile Manin. Jutri zvečer bo poleg revije, na kateri bo dvajseti manekenk, tudi baletni večer eksotičnega značaja, v katerem nastopita znana koreografska plesalca Anita Buchi in Mammy Raomeria.

Prireditelj, t.j. deželna ustanova za razvoj obrtništva, ki je v to dvoedneno manifestacijo (odprta bo tudi razstava torbic, čevljev, oblek, klobukov itd.) vložila precej denarja, nad 80 milijonov lir, si nadeja, da bodo obrtniki naše dežele dobili z njo precej novega zalega, da bi tudi z izdelki krojačev in šivilj, izdelovalcev suknja, čevljev in drugih oblačilnih izdelkov pridrli tudi na širši italijanski trg kot tudi v inozemstvo.

Tokrat niso govorili le o «Made in Friuli» kajti v tej reklamni akciji so sodelovali obrtniki s celotnega deželnega ozemlja.

## NA SEDEŽU KD JEZERO V DOBERDOBU

# Daljna Indija in okolica v 400 barvnih diapozitivih

Zanimiva pripoved Fabia Gergoleta o večmesečnem potovanju skozi Šri lanko, Indijo in Nepal

Potopisi, posebno ob spremljavi barvnih diapozitivov, so vedno zanimivi. Še posebno zanimanje pa vzbudi pripoved o potovanju po daljnih, skoraj mitičnih deželah kot so Indija, Šri Lanka, Nepal. Tako se je lepo število predvsem mlajšega občinstva zbralo v ponedeljek zvečer na sedežu KD Jezero v Dobrodo, kjer je Fabio Gergolet pokazal več kot 400 posnetkov iz svojega večmesečnega bivanja v omenjenih deželah.

Šlo je seveda za neorganizirano potovanje, brez uskrne udobnosti, vendar z edinstveno možnostjo, da obiskovalec doživi resnični utrip življenja v deželah, ki jih običajo. Po prvi etapi v Istanbulu je prišla na vrsto neskončna vožnja z avtobusom o Teheran, kjer se na črni borzi da kupiti štirikrat cenejšo letalsko vozovnico za let na Šri lanko. Tu se pričena osrednji del potovanja: pripovedi sloni na Fabijeve osebnih izkušnjah in doživljanjih in je zato mnogo bolj zanimiva od običajnih opisov v turističnih vodih ali zemljepisnih knjigah. Na Šri lanko, ki je zaradi čudovitega podnebja in vlnovitosti ljudi podobna pravemu paradizu na zemlji, nas potje v Indijo, državo blešča in slaja a tudi neverjetne bede, državo, ki ima atomsko bombo in hkrati milijone berabeč, ki od lakote um







# NAŠA TELESNA KULTURA

Priloga PRIMORSKEGA DNEVNIKA o telesnokulturnem dogajanju v zamejstvu

## Spoznavanje našega Krasa



Pred kratkim je Slovensko planinsko društvo v okviru športne šole Trst priredilo uspeh izlet za osnovnošolsko mladino in predšolske otroke, na katerem so najmlajši (na sliki) lahko spoznavali lepote našega Krasa

## RAZMIŠLJANJA O USODI ŽENSKE ZAMEJSKE ODBOJKE

### Kljub vsemu zaostajamo za boljšimi

Po sedmih letih častnega nastopanja v B ligi je ženska odbojkar-ska ekipa Športnega združenja Bor nazadovala med tretjeligaše. To sicer ni prvič, da so dekleta izgubile stik z vrhom italijanske odbojke (v sezoni 75 in 76 so že igrale v C ligi), a prav gotovo velja, da je letošnji izpad iz lige še bolj boleč, saj je zaradi številnih restrukturacij, do katerih je prišlo v zadnjih letih, kakovost drugoligaških in tretjeligaških prvenstev močno upadla, se pravi, da današnja C-1 liga najbrž ni enakovredna takratni.

Edini slovenski drugoligaš tako za sedaj ostaja nabrežinski Sokol, ki je v zadnjem desetletju že doživel grenko usodo izpada, a se je vselej pobral in letos tudi zaslužen obdržal v B ligi, čeprav ne sme-

mó pozabiti, da se je za to zatekel k pomoči jugoslovanske igralke Vlaste Pesarelli, ki je v dobrni meri (tega ne more nihče zanikati) prispevala k temu uspehu.

Izpad Borove šesterke hočeš nočeš sili k širšemu razmišljanju o tem, kakšno je stanje naše ženske zamejske odbojke. V zadnjih časih je bilo namreč v marsikaterem krogu slišati, da kakovost naših šesterk ne zaostaja za kakovostjo italijanskih ekip, kvečjemu, da raste. Ta trditev pa se zdi vendarle nekoliko neutemeljena.

Če sodimo po rezultatih, ki jih v raznih prvenstvih dosegajo naše članske šesterke, ne smemo pozabiti, da gre po večini za uvrstitve, ki jih dosegamo s poprečno dokaj starimi ekipami, pri čemer moramo upoštevati, da so drugje, na

primer 16-letne igralke, skorajda že popolnoma formirane odbojkarice, vsaj kar zadeva tehnično znanje. Pri nas sedijo mlade v glavnem na klopi za rezervne igralke in to povsem upravičeno, ker preprosto še niso dorasle starejšim soigralkam.

Še manj rožnata je slika, če primerjamo igro naših ekip z igro nekaterih italijanskih šesterk. Domala vse naše ekipe igrajo dokaj zastarelo odbojko, prav gotovo pa ne tako hitro in kombinatorno, kot številna druga italijanska država. Tu ne gre kriviti trenerjev, saj pač prilagajajo sisteme igre sposobnostim svojih varovank in volji, ki jo te pokažejo, da se izboljšajo.

Precej motivov in napačnih gledanj obstaja tudi glede mladinske odbojke, o kateri marsikdo pravi, da je v ponos našim društvom. Kdor se tako izreka najbrž pozablja, da je tržaška pokrajina v deželni okviru ta čas le na tretjem mestu, dežela FJK pa nekeje med slabšimi deželami v Italiji, o čemer pričajo tudi uvrstitve deželnih prvakov na raznih meddeželnih ali državnih finalih. Letos so naša društva v prvenstvu «under 15» na Tržaškem vpisala sedem ekip. Italijanski sta bili dve, zmagala je ena od njiju z igro, ki v deželnem merilu ne obeta nič dobrega. Od vseh mladinskih prvenstev na Tržaškem smo Slovenci osvojili le enega, pri čemer najbrž ni treba posebej poudarjati, da se je ta uspeh že na deželni ravni izkazal za dokaj relativnega. Kako želimo potem s članicami sodelovati na državnih prvenstvih?

Prav skrb, ki jo posvečamo naraščanju, je vse preveč površna. Ta ugotovitev sicer ni nova, a medtem ko pri nas ostajamo le pri lepih besedah, so si drugje po deželi zavihali rokave in uvideli,

ALEKSANDER KOREN

(Nadaljevanje na 2. strani)

## Tudi mi bomo imeli svojo malo marino

Pred časom sem prav na Primorskem dnevniku prebrala v sestavku z naslovom «TI IN MORJE», da «... je morje eno najljubših človeških igrac, brez katere bi človeku bilo dolgčas in poletne počitnice ne bi bile več tako privlačne, kot so lahko».

A to ne drži za mlade jadralce pomorskih klubov nasploh, ki imajo morje za nekaj zelo resnega, vrednega prav takega spoštovanja, kot ga alpinist posveča visokim vrhovom.

Koliko truda, požrtvovalnosti, ljubezni in koliko zrelosti vlagajo mladi jadralci v tale šport, predvsem še, če pomislimo na njihova izredno mlada leta: od osmega do 14. leta starosti. Govorim o jadralcih, ki komaj spoznavajo skrivnost tega čudovitega športa, o jadralcih, ki s svojimi majhnimi, enosedelnimi jadrnicami vrste «optimista», si utru-

jejo pot v to zahtevno športno panogo. Za temi jadralci pa so njihovi vaditelji, ki jim pomagajo s svojim znanjem, z delovno disciplino, s pošteno ljubeznijo do morja, do jadrana in z žrtvijo svojega prostega časa.

Za vsemi pa stojijo odbori jadralskih ali veslaških klubov, ki po svojih možnostih in močeh koordinirajo vse delovanje in skušajo premostiti težave, ki se sproti pojavljajo, med katerimi je vedno prisoten največji kamen spotike: pomanjkanje finančnih sredstev.

Na Tržaškem ozemlju imamo Slovenci dva taka kluba.

V Sesljanu je ČUPA, ki se bavi posebno s posestniki večjih jaht vrste «IOR», katerim želi dati na razpolago prireze v morju s postavitvijo posebnega pomola.

V Barkovljah pa je obnovljeni Tržaški pomorski klub SIRENA.

Prvotni klub je bil za časa fašizma leta 1927 ukinjen.

S svojim delovanjem na tem področju je sedanja Sirena dokazala tako zrelost in tako dinamizem, da jo je — po dveh letih preizkušnje — Italijanska jadralska zveza sprejela junija lani za svojega rednega člana.

TPK Sirena organizira vsako leto, po končanem šolskem pouku, jadralske tečaje v razredu «optimista». Iz teh tečajev se je razvila lepa skupina jadralcev, ki uspešno sodelujejo na mednarodnih, evropskih in italijanskih prvenstvih in na katerih s svojo sposobnostjo redno vzbujajo veliko zanimanje organizacijskih krogov.

Lansko leto je TPK začel s tečajem na deskah, kar je privabilo mnogo ljubiteljev te športne vrste, tako da so njihovi mladi vaditelji in upravni odbor s tem kar zadovoljni.

Rezultati, ki so pred nami, temeljiteje obvezujejo vso slovensko skupnost, da se še primerneje organiziramo, da obdržimo tako težko pridobljeno pravico in možnost za razvoj lastnega pomorskega športa.

S požrtvovalnostjo svojih odbornikov, članov in prijateljev si Sirena urejuje ozemlje, ki ji je bilo dano na razpolago za svoje delovanje. Vsakdo si lahko s prostim očesom ogleda, kaj vse so zgradili na tem prostoru. Če bo vse šlo po načrtih, ki si jih je zastavil upravni odbor, bo Sirena še pred koncem sezone imela lepo urejen prostor za prireze jadrnic na kopnem in lepo postavljeno montažno hišo z vsemi pritliklinami. Skratka, Slovenci bomo v Trstu, pravzaprav v Barkovljah, imeli na razpolago svojo malo marino.

ANAMARIJA DEBELJUH

## MNENJE

### OČKA, KAJ JE ŠPORT?



OTROK: Očka, kaj je šport?

OČE: Šport je zabava, igra, kratkočasje, šala. Vsaj tako so ga pojmovali v prejšnjem stoletju v Angliji, kjer je nastala ta oblika zdravega pravljanja prostega časa.

OTROK: To se pravi, da Stenmark, Lendl in Falcao zaslužijo milijone dolarjev, ker ne vedo, kaj bi sicer počeli v svojem prostem času.

OČE: Stvari so se nekoliko spremenile v tem pogledu, otrok moj. Danes morajo Stenmark, Lendl in Falcao pljuvati kri, če hočejo zaslužiti milijone dolarjev.

OTROK: Ne razumem, kako se morejo zabavati in kratkočasiti, če pljuvajo kri.

OČE: Saj ti pravim, da so se stvari spremenile. Danes morajo atleti trenirati šest, sedem ur na dan, če hočejo doseči dobre rezultate in z dobrimi rezultati tudi milijone.

OTROK: Torej ni res, da je šport zabava, igra kratkočasje in šala, kot si prej trdil.

OČE: Razumeti moraš, otrok moj zlati, da živimo v zelo težkih časih. Danes je merilo uspeha le dolar. In to na vseh področjih. Dober slikar je tisti, ki največ dobi za svoje slike. Dober pisatelj je samo tisti, ki najbolje proda svoje knjige in dober nogometaš je tisti, ki izsili najboljše angažmaje.

OTROK: To torej pomeni, da se danes športniki ne zabavajo ali kratkočasijo več, ker morajo pljuvati kri, da lahko zaslužijo milijone dolarjev.

OČE: Tako nekako.

OTROK: Potem bi tudi ti moral zaslužiti milijone dolarjev, saj vedno praviš, da pljuvaš kri v pristanišču.

OČE: Toda jaz nisem športnik. Jaz sem samo pristaniški delavec.

OTROK: Če sem dobro razumel, očka, so naši težki časi spremenili tudi šport, ki bi se ne smel več imenovati šport, ampak ... ampak lov na dolarje.

OČE: Točno tako, sinko.

OTROK: Toda tudi lov je šport, kajne? In vendar ni več šport, če moraš pljuvati kri, da prideš do dolarjev. Očka, bojim se, da mi še ni jasno, kaj je pravzaprav šport. Razumel pa sem, da je vse skupaj le vprašanje dolarjev. Zato bi rad igral košarko in postal tako slaven kot Ban ali Vitez, ki prav gotovo imata polne žepke dolarjev, če je res, kot praviš, da se uspeh meri z dolarji.

OČE: Ban in Vitez ne služita dolarjev, otrok moj.

OTROK: Spet ne razumem, očka. Kadar igra Jadran, je v športni palači do dva tisoč Slovencev. Večjega uspeha si sploh nismo mogli pričakovati in vendar praviš, da Banu in Vitezu ne pade en sam dolar v žep.

OČE: Povedal sem ti resnico, sinko.

OTROK: Očka, ali bi mi še enkrat obrazložil, kaj je šport?

JOSIP TAVCAR

## Požrtvovalno za vsako žogo



Na dlani je, da naši najmlajši letos niso dosegli kaj prida dobrih rezultatov v mladinskih košarkarskih ligah. Nasprotno: zasedli so zadnja mesta na lestvici. Sicer pa tudi to ni pomembno. Važno je, da naši mladi nastopajo v raznih prvenstvih in da se požrtvovalno borijo za vsako žogo, kot kaže zgornja slika med prvenstvenim srečanjem »propaganda» Ente Porto - Polet. Ob požrtvovalnem in vestnem delu na treningih pa bodo »prišli» tudi rezultati



# PORTRET ■ PORTRET ■ PORTRET

## Dr. Sonja Mašera, vodnica našega planinstva



V rubriki, namenjeni starejšim športnim delavcem, tistim ki so na katerikoli način zapustili neko sled za seboj, smo skušali poiskati naše najbolj značilne osebnosti v zamejstvu.

Tokrat se bomo poglobljeje seznanili z menda najbolj značilno med njimi. Namreč, ali je sploh kdo, ki ne bi poznal dr. Sonje Mašere, lahko bi rekli naše druge mame, saj nas je kot pediater skoraj vseh imela v naročju? Ne samo to, naša zdravnica je znala tudi marsikomu vcepiti ljubezen do gora,

do naših prelepih Julijcev, znala je marsikoga pridobiti za našo zamejsko stvarnost.

Dr. Sonja Mašera se je rodila v Gorici leta 1911. Njena mladost ni bila postlana z rožami. Ze kot mlado dekle se je zaradi vojne z družino preselila v Maribor. Po končani prvi svetovni vojni se je mlada Sonja vrnila v Gorico, kjer se je lotila študija medicine. V Gorici pa je ostala samo do leta 1931, kajti študij jo je privedel v Turin, kjer se je mudila celih šest let. In prav to drugo gorjsko obdobje je za dr. Mašero zelo pomembno. V tem času se je namreč približala gorskemu svetu, spoznala je naše Alpe. Tako sama pripoveduje: «V tistih letih je bilo skoraj nemogoče delovati v kakšni organizaciji, vendar oče naju je mene in brata vedno peljal v hribe. Že v Mariboru smo hodili na manjše izlete in seveda, ko smo se vrnili v rodni kraj, smo z izleti tudi nadaljevali. Bili so daljši ali krajši, vendar vselej zanimivi in poučni. Ko sem se vrnila iz Turina, sem prišla naravnost v Trst, tako lahko rečem, da živim v Trstu od leta 1938, natančneje od prvega marca.»

Dr. Sonja Mašera se istovetno s

Slovenskim planinskim društvom. Osebi, ki sta za društvo, obnovljeno leta 1946, najbolj značilni, sta bili prav gotovo dr. Zorko Jelenc in naša zdravnica.

«Začetki obnavljanja društva niso bili prav lahki, vendar moram poudariti, da smo bili še vsi navdušeni nad zmago in osvoboditvijo in to nam je pomagalo. V začetku je bilo društvo zelo široko zasnovano. Vsebovalo je vrsto odsekov, od alpinističnega do smučarskega, izletniškega in druge. Spominjam se, da smo imeli tudi odsek za kočice, saj smo začeli obnavljati tržaško kočico na Dolici (prav od tu tudi ime «tržaška»). Torej imeli smo res lep in delaven odbor. Društvu sem ostala zvesta od vsega začetka do danes. Aktivno se sicer ne udeležujem več, kajti v inž. Pinu Rudežu sem dobila zares dobrega naslednika. Sama še rada zahajam v hribe, v družbi, ki je zame primerna, tako da sem nekoliko oddaljena od društva samega.»

Premalo prostora imamo na razpolago, da bi lahko zapisali vse, kar nam je dr. Mašerova povedala. Naj zabeležimo še misel o našem slovenskem športu.

«Mislim, da smo lahko zadovoljni z našim zamejskim špor-

tom. Seveda rezultati včasih tega ne potrjujejo, vendar moramo pomisliti, da je pri nas izbira težja, ker nas je malo. Želim pa, da bi se naš slovenski šport v Italiji utrdiril in dosegel vidnejše uspehe, tudi na državnih ravni. Seveda bi tudi želela, da bi iz vrst Planinskega društva zrastle kak smučarski pravak ali pa dober plezalec. Da bi imeli take uspehe, kot jih imata Jadran v košarki in Kras v namiznem tenisu.»

Spomini dr. Mašerove segajo daleč v našo zamejsko športno preteklost. Lahko bi povedala še marsikaj, a ji skromnost tega ne dopušta. Nikdar se ni postavila v prvo vrsto, čeprav bi se lahko. Kot je znal zapustiti svoj pečat dr. Jelenc, tako je dr. Mašerova bila nosilni steber našega planinskega društva. Če je to danes tako uspešno, gre največ zaslug pripisati prav naši zdravnici.

Ko pa je uvidela, da bi lahko njeno delo zaviralo rast društva, je vodstvo prepustila mlajšim generacijam. Stori la je to, česar bi marsikdo med našimi politiki, gospodarstveniki, prosvetnimi ali športnimi delavci ne storil: vaje ti je prepustila mlajšim.

M. ŠUSTERŠIČ

## Kljub vsemu zaostajamo

(Nadaljevanje s 1. strani)

da edino nacrtno in selektivno delo z najmlajšimi utegne obroditi kakšen uspeh.

Odbojarska zveza že več let prireja treninge za najboljše odbojkarice pod petnajstim letom starosti, z namenom, da bi trenerje in društva seznanila z najsodobnejšimi metodami dela. Odziv naših društev je minimalen oziroma temelji na dobri volji posameznikov.

Odbojka je pri nas zelo razširjena in priljubljena panoga, zlasti med dekleti. Če jo primerjamo z drugimi panogami, ki jih gojimo pri nas, lahko kljub vsemu rečemo, da je stanje tako glede množičnosti, kot tudi kakovosti dobra. A pravi uspeh je predvsem naša trezna analiza stanja in zavest o svojih mejah in zmogljivosti. Pretirani optimizem in obešanje na veliki zvon relativnih uspehov je kvečjemu škodljivo. Odnos črnoglednosti, če ji ne sledi obup, včasih bolj zaleže. Še zlasti, ker je sedaj še čas, da se težavam najde primerno rešitev, čez nekaj let pa bo najbrž že prepozno.

Prilogo uredili:

DANILO BIZJAK  
ALEKSANDER KOREN  
in BRANKO LAKOVIČ

ob sodelovanju Združenja slovenskih športnih društev v Italiji in Odbora za telesno kulturo pri SKGZ

## Kolesarjenje je zdravo in poceni

Rekreacija (iz lat. recreare - o-svežiti) pomeni najprej telesno in duševno osvežitev po delu (npr. z igro), dalje pomeni razvedrilo, od-dih, počitek. Pri športni rekreaciji ne gre toliko za izobraževanje in vzgojo, pa tudi ne za «težke naloge», ki so značilne za vrhunski šport; gre za tisti vidik dejavnosti, ki se ji človek posveča v prostem času in prostovoljno z namenom, da se sprosti in razvedri ter obnovi svoje delovne sposobnosti. Lahko bi rekli, da je rekreacija najbolj prvotna in najbolj pristna oblika športa.

Napačno je naziranje, da je športna rekreacija samo za odrasle, za tiste, ki so v delovnem razmerju. Potrebna je slehernemu, ne glede na starost, spol in poklic — potrebna je tudi otrokom, gospodinjam, upoko-jencem in tako dalje.

Pred leti je že kazalo, da bo motorizacija povsem izpodrinila kolesarjenje, zdaj pa je v industrijsko razvitih deželah vedno več privrženecv športne vožnje «brez bencina in ropota».

Športni fiziologi centjo kolesarjenje prav tako kakor lahkoten tek v naravi, hitro hojo in plavanje. Če vsak dan potiskate pedale na razdalji 8 km in prevozite to razdaljo dovolj hitro, zadostuje to kot redna vadba za splošno kondicijo. «Kot dvonožci potrebujemo nekaj, kar nam pomaga črpati kri iz spodnjih delov telesa navzgor v obtok», piše znani zagovornik kolesarskega športa kardiolog dr. P. D. White. Prav to funkcijo opravljajo mišice nog pri kolesarjenju. Zato ga priporočajo prav tako kakor druge aerobne vaje.

Kolesa cenijo med drugim tudi zaradi tega, ker ne kvarijo zraka, kot motorna vozila, ne delajo hrupa in so tako v skladu z načeli o varstvu narave. V nekaterih deželah skrbijo za kolesarje, s tem da jim urejajo po mestih posebne steze, po katerih se vozijo nemoteno in varno. Kakor sta hoja in plavanje je tudi kolesarjenje šport za vsa obdobja življenja. Znani so primeri devetdesetletnikov, ki še vedno, ne glede na starost, ohranjajo funkcionalne sposobnosti svojega organizma s kolesarjenjem v naravi.

Kolesarjenje ni vezano na sezono, kot sta smučanje in plavanje; kolesarimo lahko spomlad, poleti in jeseni, samo ne v tednih, ko so ceste in pota pokriti s snegom. Na Slovenskem je

razmeroma veliko koles, malokdo pa se ukvarja s kolesarjenjem načrtno, kakor bi bilo prav za rekreacijo oziroma za vzdrževanje fizične kondicije.

Kako dolgo pot je treba opraviti na kolesu in s kakšno hitrostjo, da bo učinek treniranja najbolj? Za izurjene kolesarje bi veljalo, da morajo opraviti po petkrat na teden 9,6 km dolgo pot v 21 minutah. To bi bilo po Cooperjevih (ameriški športni fiziolog) razpredelnicah ravno prav. Tečaj za začetnike brez kondicije traja po Cooperjevih priporočilih 16 tednov, dnevni obrok potiskanja na pedale pa od 10 minut (v prvem tednu treniranja), do 28-30 minut (v 16. tednu treniranja). Kolesarjenje je športna panoga, ki je dostopna vsakomur, povrh pa je tudi zelo poceni. Seveda utegne biti ta vrsta rekreacije tudi nevarna, če se z njo ukvarjajo rekreativci z različnimi telesnimi napakami, saj je šport dostopen le zdravim in odpornim ljudem. Kolesarjenje koristi predvsem pljučam, pripomore h krepitvi srca in

krvnega obtoka ter ojačuje veliko mišičevja.

Med zamejskimi Slovenci, žal, ne sodi kolesarjenje med najbolj priljubljene rekreacijske panoge. Pri nas sploh ne obstaja društvo, ki bi imelo kolesarski odsek v vlogi rekreacije, medtem ko večinski narod razpolaga s številnimi tovrstnimi društvi. Zato nekateri, čeprav redki slovenski privrženci tega «hobbyja», so primorani sodelovati z italijanskimi klubi. Še bolj pa je ta način rekreacije priljubljen pri Furlanih, saj so tam vsako nedeljo na sporedu te kolesarske ture, ki privabljajo vsakeč tudi do 500 ljubiteljev koles. Seveda nekaj podobnih manifestacij je tudi v našem mestu.

Upajmo, da bo sčasoma med našimi ljudmi ta vrsta rekreacije deležna večje pozornosti in iz tega mesta bi vsakomur svetovali, naj kar hkrati potegne bikel iz shrambe in naj poskusi nekajkrat zavrteti pedale in prepričani smo, da bo kaj kmalu vzljubil dvokolesnega konjička.

ZDRAVKO SKUPEK

## NETEKMOVALNI POHOD ŠD ADRIA



Pred kratkim je ŠD Adria priredilo uspeh netekmovalni pohod, ki se ga je udeležilo kar 350 ljubiteljev teka v naravi.

## OTROŠKI KOTIČEK ■ OTROŠKI KOTIČEK

Dijaki svetoivanske nižje srednje šole «Sv. Ciril in Metod» so očitno zelo aktivni v športnem življenju. Tako lahko vsaj sodimo po prispevkih, ki jih danes objavljamo in ki so posebno zanimivi tudi zato, ker so tako raznoliki. Na žalost pa jih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo vseh naenkrat objaviti, zato bodo ostali našli mesto v naši prihodnji številki.

### Šah, moj najljubši šport

Šah je zame nekaj zelo važnega, ker me spominja na očeta. Njemu je zelo ugajal šah in večkrat sem ga videl igrati. Zato je tudi meni ta šport postal priljubljen.

Že v otroških letih sem začel igrati s svojim očetom. Spoznal sem takoj, da ta igra ni lahka, mora se vedno paziti in misliti samo na igro. Hotel sem se takoj naučiti, a ker je bilo težko, nisem hotel več igrati. Tedaj mi je oče povedal, da moram imeti potrplje-

nje in počasi bom tudi jaz naučil. Tako se je tudi zgodilo. Vsak večer, ko se je oče vrnil iz službe, sva začela igrati in večkrat sva se tudi spila, ker sem hotel vedno zmagati. Oče tega ni dovolil in sedaj sem spoznal, da je imel prav, ker znam bolje igrati in mi je ostalo nekaj od njega, kar ne bom nikoli pozabil.

V petem razredu sem začel igrati s svojimi sošolci in jih skoraj vedno premagal. Igral sem tudi v Dijaškem domu. Toda po očetovi smrti se mi ni dalo več igrati. V drugi nižji je mama zvedela, da je turnir med srednješolci. Vpisala me je in dejala, da bi bil oče vesel, če bi jaz nadaljeval s šahom. Poslušal sem jo in se uvrstil na drugo mesto na tekmovanju pri Boru in tako šel na pokrajinsko tekmovanje, kjer sem zasedel 22. mesto.

Letos mi je šlo boljše, bil sem enajsti na občinskem turnirju in tako bor. šel 15. maja v Videm na pokrajinski turnir.

Sedaj vam bom napisal nekaj o šahu.

To igro so iznašli v Indiji in počasi se je širila po vsem svetu. Je zelo zanimiva, vendar je treba dosti misliti. Igralna deska je razdeljena na 64 belih in črnih polj. Igrata lahko samo dva igralca in vsak ima na razpolago: kralja, kraljico, trdnjavi, dva tekača, dva konja in osem kmetov.

MAKSI CLEMENT

III. A - sv. Ciril in Metod

### Moj šport

Žal, telovadba v šoli ne zadostuje, zato je pošolska telovadba važna, ker posreduje, kar se da popolno telesno vzgojo. Že tri leta obiskujem ritmično telovadbo na stadionu «I. maj». Izbrala sem ta šport, ker sem videla lepe uspehe pri mojih sošolkah.

Vaje so dvakrat tedensko in sicer v sredo in ponedeljek. Kakšenkrat se «ozim z očetovim avtom, večkrat pa se peljem z avtobusom.

Gimnastični odsek obiskuje veliko število deklet iz osnovnih in nižjih šol, zato so razdeljene po skupinah. Vse uči gospa Olga Pav-

letič. Večkrat nas vadi tudi profesorica iz Ljubljane.

Najprej delamo preproste ogrevalne vaje in zadnje čase ob spremljavi glasbe. To pripomore, da obdržimo prijeten ritem. Potem sledijo zahtevnejše vaje, kakor akrobatika na «kanvasu» ali hoja na gredi. Na žalost ura hitro teče in prijetnih vaj je kmalu konec.

Ritmična telovadba mi je zelo všeč in nestrpnost čakam dneva, namenjena tej izvenšolski dejavnosti.

SARA DOUGAN

I. R - sv. Ciril in Metod

### Moj prvi stik

z odbojarsko žogo

Vedno sem se rada igrala z žogo. Doma sem imela razne vrste žog: pisane, zvonkljajoče, mehke in iz blaga. Ko sem bila majhna, sem se najprej učila loviti žogo. Na izletih in sprehodih sem jo imela vedno s sabo. S starši smo se zadevali.

(Nadaljevanje na IV. strani)



## TUDI LETOS SKROMNA UDELEŽBA NA SEMINARJU ZA ODBORNIKE

## Gola brezbržnost ali kaj drugega?

Tudi letošnji seminar, posvečen našim odborniškim močem, je za nami. V primerjavi s prejšnjimi leti sta se organizatorja, ZSSDI in pa ZTKOS, odločila za novo formulo, saj predavanja niso bila zgoščena v dveh dneh, ampak so se srečanja zvrstila skozi serijo štirih petkov: do tega sklepa je prišlo predvsem na podlagi lanskoletnih izkušenj, ko seminar ni naletel na velik odziv, pa tudi predstavniki naših društev so bili mnenja, da tak način posredovanja športne informatike nudi večjo možnost odziva različnim ljudem, z različnimi področnimi interesi.

Kako je v resnici letošnji seminar potekal? Mnenje, ki si ga je lahko priložnostni obiskovalec ustvaril, verjetno ni bilo najboljše, saj je bilo v dvoranah, kjer so bila predavanja, precej praznina. Kot prva je na seminarju nastopila prof. Marija Kosce iz Ljubljane in predavala na temo o predšolskem otroku in njegovi športni dejavnosti. Aktualnost teme in strokovnost predavateljice nista pri naših odborniških naletih na izrazito pozornost, saj se je srečanja udeležilo približno dvajset slušateljev, predstavnikov petih društev.

Na drugem predavanju na temo »Športno društvo in mediji javnega obveščanja«, na katerem sta sodelovala urednik športne strani Primorskega dnevnika B. Lakovič in pa urednik športnih poročil pri slovenski tržaški radijski postaji Saša Rudolf, je bilo prisotno predstavništvo desetih društev s petnajstimi slušatelji, kar tudi kaže na neko skromnost interesa in odziva.

Nasprotno, velik odziv je imelo predavanje komercialista Borisa Kureta na temo »Športno društvo in fiskalna problematika«. Novi davčni ukrepi, ki posredno zadevajo tudi športne organizacije, so le velevali našim odbornikom masivnejši pristop in živahno diskusijo.

Na revnejši pristop je spet naletelo predavanje dr. Rafka Dolharja, ki je zbranim govoril o novi zdravniški zakonodaji, ki ureja zdravstveni status športnikov. Predavanja, ki je bilo zadnje na vrsti, se je udeležila le šesterica naših društev, ki pa je znala preko svojih predstavnikov ob robu predavanja razviti široko in aktualno debato, ki je razkrila marsikatero temno točko in marsikomu jasnejše predložila vso široko problematiko, ki je povezana s tem vprašanjem.

Do tu torej kratka kronika seminarja. Slika že na prvi pogled ne vzbuja prevelike navdušenja, kvečjemu sili k razmišljanju. Na vsakem koraku namreč slišimo

salomonske ugotovitve o tem, da je danes pač nujno, da v svoje vrste usmerjamo strokovno podkovane ljudi, da je samo dobra volja stvar preteklosti. Seveda vse to do neke mere tudi drži, vendar je tudi res, da strokovnjaki ne rastejo kar za vsakim grmom. Treba se je torej potruditi in skušati nuditi našim ljudem, ki že vrsto let z zavzetostjo spremljajo delo v društvih, injekcijo sodobnosti in drugačne strokovnosti.

Seminar, ki ga je priredilo Združenje, je sicer imel večjo odmevnost kot lanski, vendar z udeležbo še zdaleč ne moremo biti zadovoljni. Kje tičijo vzroki? Mogoče v preobremenjenosti naših ljudi, v ponesrečeni izbiri datumov (konec sezone), mogoče so bile izbrane teme za marsikoga preveč abstraktne, gre tu konec koncev le za brezbržnost?

Pravilni in ustrezni odgovor na vsa ta vprašanja, ki zvenijo sko-

rajda retorično, bo verjetno zlahka vsak odbor našel v svoji sredi, posebno tisti odbornik, ki se mu ni zdelo vredno prisluhniti ne otroškemu strokovnjaku, ne časnikarju, še manj fiskalistu in športnemu zdravniku.

Udeleženec

## Ponosni rojaki

Edinost, 11. julija 1922. Jugoslovanska zmaga v nogometni tekmi proti Čehoslovaki. Iz Zagreba prihaja vest, da je jugoslovanska reprezentativna nogometna četa zmagala proti Češki s 4:3. Ta zmaga je za jugoslovansko moštvo tem častnejša, ker je češka reprezentativna četa ena najmočnejših na evropskem kontinentu.

Premagala je Francoze, Belgijce, Nizozemce, a letošnjo pomlad se je spopadla z močno italijansko četo v Milanu, kjer je bil izid 1:1.

Tudi takrat so bili naši rojaki ponosni ob zmagi jugoslovanskih nogometašev.

## IZ NAŠIH ARHIVOV



Za športne dneve je bilo zanimanje dokajšnje tudi zato, ker so lahko udeleženci tekmovali v raznih športih. Na sliki vidimo tekmovalca v motokrosu, ki s svojo vespo vozi skozi postavljena stojala. Posnetek je iz leta 1960 na stadionu »Prvi maj«

## VSE POZORNOSTI VREDNA PUBLIKACIJA

## Predstavili raziskavo o goriških osnovnošolcih

V sredo, 20. aprila, je z razdelitvijo učiteljem - tečajnikom brošure o usposobljenostnem tečaju telesne vzgoje, ki je potekal v oktobru in novembru lanskega leta, bila dejansko predstavljena raziskava o osnovnošolskih učencih in učenkah goriških šol.

Publikacija ima na prvi strani dvojezična naslova in osnovne tehnične podatke, med katerimi razberemo, da je izšla v sto izvodih in v prvem delu v ciklostilni tehniki. V tem delu najdemo še seznam tečajnikov, poročilo o poteku tečaja in njegovih namelih, učni načrt tečaja in tedenske razpredelnice opravljenih učnih ur na koncu pa še razlog o smotirih in o izvedbi že omenjene raziskave. Sledijo italijanski prevodi, ker je mišljeno, da brošuro porazdelijo tudi italijanskim didaktičnim ravnateljstvom v vpogled in kot primer, kakšne možnosti ima tudi šolska telesna vzgoja na področju raziskovalne dejavnosti. Teksta je skupno devetnaest listov s računalniško obdelanimi podatki motoričnih sposobnosti in morfoloških značilnosti, ki se nanašajo na približno šeststo otrok slovenskih osnovnih šol.

Meritve so obsegale telesno višino, telesno težo, tapping z roko (ugotavljanje motorične hitrosti frekvence gibov), skok v daljavo z mesta (ugotavljanje eksplozivne moči), poligon nazaj (ugotavljanje sposobnosti hitrega izvajanja sestavljenih motoričnih struktur - skladnost), dviganje trupa (ugotavljanje repetitivne moči trupa), predklon na klopici (ugotavljanje gibljivosti), vesa v vzgibi (ugotavljanje statične moči rok in ramenskega obroča) in tek na 60 m (ugotavljanje hitrosti). Glede na lesni vzorec, ki je bil izdelan na inštitutu za kineziologijo na fakulteti za telesno kulturo v Ljubljani, obstaja majhna razlika: na Goriškem nismo merili kožne gube zaradi pomanjkanja primernega merilnega orodja in nismo merili teka na 600 m, ker smo izvajalci menili, da brez primerne priprave ne pošljemo učencev in učenek na to preizkušnjo.

Objavljeni rezultati so anonimni, je pa možno na raziskovalni ravni primerjati značilnosti in sposobnosti med posamezniki, med učenci in učenkami, v okviru razreda, med razredi, med enakimi razredi različnih šol, primerjati sposobnosti in značilnosti

posameznikov s srednjimi vrednostmi občine, v kateri živijo, v odnosu na goriško pokrajino in v odnosu z meritvami, ki so jih lani izvedli v Sloveniji na približno petinideset tisoč osebkih.

Namen meritve v okviru tečaja je bila organizacija in izvedba raziskovalnega dela s strani tečajnikov, v nekoliko daljši perspektivi pa bo lahko raziskava (preverjanje, računalniška obdelava in analiza informacij) služila izdelavi učnega načrta za telesnovzgojno dejavnost, izboru učencev in učenek, ki so glede na slabo razvite motorične sposobnosti zdravstveno ogroženi, informaciji staršev o razvoju otroka, sistematičnemu spremljanju motoričnih in morfoloških značilnosti celotne šolske populacije, ugotavljanju učinkov vzgojno - izobraževalnega procesa znotraj in tudi zunaj telesnovzgojne dejavnosti ter zbiranju podatkov za strokovno in znanstveno raziskovalno proučevanje motoričnega in morfološkega razvoja mladine od 6. do 19. leta starosti, ali vsaj tiste mladine, ki obiskuje šolski pouk.

Vsaka meritve ima tudi večje in manjše napake. Tudi meritve, izvedene na goriških osnovnih šolah, vsebujejo nekaj netočnosti, ki izvirajo predvsem iz zelo različnih pogojev, v katerih se nahajajo posamezne šole. Nikjer, recimo, ni bilo mogoče izvesti teka na atletske progi, vse so bile izvedene na letvenikih, okvirjih ograj in celo na vratih in še je bilo nekaj takih nevednosti. Ostaja pa dejstvo, da tako obsejna raziskava na področju telesne vzgoje ni bila nikoli opravljena na našem prostoru, niti v okviru večinskih šol. Verjetno so tudi te meritve kamencev v mozaiku enotnega kulturnega in znanstvenega prostora, ki ga pogosto in na vseh ravneh poudarjamo. Priznanje gre vsekakor učiteljskemu zboru obeh goriških didaktičnih ravnateljstev, tudi tistim učiteljem, ki se niso udeležili tečaja, so pa sodelovali pri meritvah. Omeniti velja tudi svetovalsko vlogo, ki jo je pri tem odigral zavod za šolstvo iz Nove Gorice - oddelek za telesno vzgojo in pripravljenost računalniškega oddelka fakultete za telesno kulturo v Ljubljani, da dobjene podatke obdelala. Čeprav smo o tem že pisali, pa je vseeno vredno ponoviti ob izidu brošure, da sta finančno breme nosila ministrstvo za šolstvo in goriški italijanski olimpijski odbor.

ALDO RUPEL

## Strokovno mnenje

## NI PRAVIH LOČNIC MED DOBAMI

Piše: **Giani Furlanič**

V eni od prejšnjih števk »Naše telesne kulture« smo napisali, katera so najbolj primerna leta za pričetek s treningi v posameznih športnih panogah. Pri pripravi mladih športnikov razlikujemo dve osnovni obdobji. Prvo obdobje vsebuje pripravo športnika za bodoče velike in specifične obremenitve, drugo obdobje pa specialno pripravo. Obe dobi pa predstavljata dolgotrajen proces. Glede na metodski postopek pa lahko razdelimo pripravo mladih športnikov na tri dobe, ki so naslednje:

- doba splošne priprave
- doba specialne splošne priprave
- doba specializacije

Teh dob ne moremo ostro ločiti. V posameznih športih se tudi različno začnajo, različno trajajo ter seveda imajo tudi drugačno vsebino. Poleg tega ena doba ni izključno specifična v pogledu načina dela. V enem de-

lu etape športna priprava sovpa da z določenimi fazami biološkega razvoja, predvsem v tistih športnih panogah, kjer se splošna in pripravljalna doba podaljšuje ta vse do nastopa specializacije (kot na primer pri veslanju, kajaku, dviganju uteži, rokoborbi, atletskih metih, skokih, kegljanju, peteroboju).

Te razdelitve ne moremo poenostaviti, saj ni točnih zakonitosti za posamezna obdobja in so velike razlike med posameznimi športnimi panogami in tudi glede sposobnosti posameznikov, na katere moramo biti še veliko bolj pazljivi in pozorni. V praksi moramo tako periodizacijo pripraviti glede na specifičnost športne panoge, starost, individualni razvoj in biološko starost posameznika. Zavedati se moramo namreč, da še ne pomeni, da je otrok sposoben prenašati velike obremenitve, če je sposoben izpolnjevati svoje motorično znanje. Če tega ne upoštevamo, lahko zelo negativno vplivamo na razvoj mladih športnikov.

## ŠPORTNA LITERATURA

Kot obljubljeno v prejšnji številki priloge, smo pogledali Narodni in tujdijski knjižnici ter v Tržaški knjigarni, kaj lahko dobijo ljubitelji naših planin. Na razpolago je izredno velika izbi. knjig: od vodnikov do dnevnikov, od zgodovine slovenskega planinstva in alpinizma do življenjepisov naših velikih alpinistov in planincev in še mnogo drugega. Kdor ljubi naše gore in naravo na sploh, bo gotovo našel, kar ga zanima.

Pa začnimo z naštevanjem. Tine Mihelič: *Zahodne Julijske Alpe; Vodnik po planinski poti SPDT; Pot prijateljstva; Od Drave do Jadrana.*

Mihelič, Petkovšek, Strojnik: *Julijske Alpe; Kamniške Alpe - Ravenska Kočna: plezalni vzponi.*

Jože Zdravec: *Znamenje ob poti. Jože Dobnik: Vodnik po Transverzali kurirjev in vezistov NOV Slovenije.*

Jože Bole: *Ratitovec. Anton Trunkelj: Trdinova pot; Snežnik.*

Marijan Prosen: *Orientiranje v naravi. Rudolf Badjura: Jugoslovanske Alpe; Planine ob meji.*

Milan Cigler: *Ciglerjeva - ot od Drave do Jadrana: popotna knjižica.*

Mihelič, Škarja: *Hoja in plezanje v gorah.*

Peter Ficko: *Kamniške in Savinjske Alpe.*

Peter Ficko: *Po gorah Severozahodne Slovenije; Dnevnik loške planinske poti; Dnevnik Jezerske planinske poti; Planinski dnevnik. Wraber: BH sem na Triglavu.*

Bole, Ramouš: *Blegoš.*

Pavel Kunaver: *Moje steze.*

France Avčin: *Kjer tišina šepeta.*

Marijan Lipovšek: *Steze, smučišča in skale.*

Tone Škarja: *Stene mojega življenja.*

Rafko Dolhar: *Pot iz planin.*

Matjaž Knecl: *S prijatelji pod macesni.*

Pokorn, Dražigost: *Prehrana v gorah; Triglav: Gora naših gora.*

Pavle Šegula: *Nevarnost v gorah.*

Orel, Godcic: *Življenje v naravi. Janez Kajzer: Štirje srečni možje.*

Anton Mahkota: *Sfinga: Zadnja skrivnost triglavske stene.*

Julius Kugy: *Anton Ottinger: Življenje gorskega vodnika.*

Kajzelj, Drogenik: *Naš alpinizem.*

Tone Strojnik: *Oris - godovine planinstva.*

Julius Kugy: *Pet stoletij Triglava.*

Evgen Lovšin: *Triglav, gora in simbol.*

Teodor Tominšek: *»rije Tominški planine«.*

Tone Strojnik: *Jakob Aljaž v slovenskem planinskem izročilu.*

Tone Strojnik: *Dr. Henrik Tuma: veliki slovenski alpinist, publicist in politik.*

Srečno v planine!

SONJA BLAŽINA

## Brez glasila ne bi šlo

O sokolstvu smo v tem obdobju že pisali. Vendar je prav, da vsaka tako se na to našo prvo športno organizacijo le večkrat spomnimo, saj nam mora biti za vzor ob našem delu.

Že takrat so uvideli, da brea lastnega glasila, ne bo šlo. Spoznali so, da moraš imeti tudi svoj list, v katerem objavljaš raznovrstno gradivo, ki morda za dnevni časopis ne pride v poštev.



## NEKAJ NASVETOV OB DANAŠNJEM IZREDNO SEDENTARNEM ŽIVLJENJU

## Kako upočasniti proces staranja

Staranje je normalen proces, ki se začne ob rojstvu in se nadaljuje v loku vsega življenja; ne smemo pa ga smatrati za bolezen. Za staranje, ki se začne okrog 40. leta, pri nekaterih poprej, pri nekaterih pozneje, je značilno, da človek pri delu in športu ni več tako hiter kakor v mladosti. V tej dobi je treba pozorneje prisluhniti biološkim potrebam organizma. Marsikdo preživi tudi svoj prosti čas sede v zaprtih prostorih; na izlete se vozi z avtomobilom namesto, da bi hodil. Pojavljajo se tako znane posledice sedenja, lagodnosti, pomanjkanja gibanja: telesna teža, kronične bolečine v hrbtu, atrofija mišic nog, zgodnja skleroza aorte, skleroza cerebralnih in koronarnih arterij, krvni pritisk, utrujenost, glavobol, slaba prebava. To so prvi znaki involucije orizoma razvoja navzdol. Kdaj se to pojavi, je v veliki meri odvisno od načina življenja. Kdor se bo namreč v letih zrelosti



(od 30 do 40 let) zacepi redno ukvarjati v telesnim utrjevanjem, gimnastiko in športom vsaj toliko, kolikor je za zdravje potrebno, bo ostal pri močeh. V tem obdobju naj postane človek ljubitelj narave in privrženec športne rekreacije.

Raziskovalci so ugotovili, da poteka proces staranja prav počasi, če človek skrbi za krepitev srca s hojo in tekom: za krepitev mišic in za gibljivost sklepov pa z vsestransko športno aktivnostjo. Tudi za žile in tekočino v žilah je pomembno, da se vsak dan nekoliko gibamo: ritmična hoja, kolesarjenje, plavanje — to, kar nas pač veseli. Tako ostanejo žile prožne in njih stene gladke. Taka enakomerna in daljša vadba nam rabi tudi kot gimna-

stika za prsni koš in kot dihalna vaja, saj potrebujemo pri tem večjo količino kisika kot v mirovanju.

V dobi staranja odsvetujem hitri tek, atletske skoke in mete, prav tako vaje moči in seskoke z visokega telovadnega orodja. Hrbtenica namreč ni več prožna, amortizacijski sistem je oslabiljen, zato je primerno le skakanje čez nizke ovire. Svetujem torej naj vsak, ne glede na starost in spol, teče. Tej najbolj učinkoviti telesni vaji posvečajte največjo pozornost. Seveda pa se je treba tudi tega lotiti postopno.

Pri vseh dejavnostih oziroma pri športu in delu morate paziti na to, da ne pretiravate. Vaša izbira naj bo raznovrstna; intenzivnost dela pa prilagojena subjektivnemu počutju. Starejše osebe naj ne trenirajo, če imajo slab dan in če se slabo počutijo; mlajši pa lahko brez škode tudi trpijo pri športnih naporih.

Osebam, ki imajo preveliko telesno težo in jih noge zaradi tega večkrat spustijo na cedilo, priporočam predvsem plavanje in športe sedé: kolesarjenje, jadrnanje, čolnarjenje. Intenzivnost pri teh dolgotrajnih telesnih vajah (hoja, tek, planinstvo) naj bo ves čas enakomerna.

Zavedati pa se morate, da ni mogoče predpisati enotnih programov treniranja zaradi individualnih razlik med posamezniki. Govorim le o priporočilih. Vsak naj bi sam čutil, kaj in koliko je zanj dobro, koliko je preveč in česa ne sme. Posebno v višji starosti se morate iz dneva v dan ozirati na spreminjajoče se zdravstveno stanje. Redna gimnastika služi temu, da upočasnijo procese mišične atrofije in tudi upadanje mišičnega tonusa. Z vajami je možno učinkovati na ohranjanje hrustančevine in veznega tkiva. Tako se ohranja gibljivost sklepov in svoboda gibanja.

Navedla bom nekaj koristnih vaj za sproščanje hrbta in hrbtenice ter za ohranjanje njune gibčnosti.

1. Ležite na trebuh, noge nekoliko razširite, glavo dvignite. Potisnite roke nazaj in nad hrbtom zaploskajte. 10-krat!

2. Ležite na hrbet, roke v odročanje, noge iztegnjene. Napnite hrbtne mišice in dvignite zgornji del telesa. 7-krat!

3. Sedite na tla, stegnite noge, roke na tilnik. Z glavo se skušajte dotakniti kolena. Nato se zravajte in iztegnite roke kvišku. 10-krat!

Redna telovadba, primerni čevlji bodo pripomogli, da se boste po našale (ženske) z lepo oblikovanimi nogami.

1. Tecite na mestu, udarite 10-krat zaporedoma s petami ob zadnjico.

2. Ležite na hrbet in z nogami vozite kolo, ponovite 15-krat!

3. Ležite na trebuh, roke sklenite na hrbtu, iztegnjene noge dvignite kolikor morete in jih spet spustite na tla. 10-krat!

Ne smemo pozabiti na obraz. Najprej pri tridesetih letih naj postane telovadba obraza obvezni del dnevnega programa. Če se boste le malo potrudili, bodo rezultati vaših prizadevanj mehke poteze, gibčna in napeta koža, gube pa se bodo zredčile.

Vsako vajo ponovite dvakrat; najbolje je, če vadite pred zrcalom zjutraj in zvečer. Če želite imeti velike oči brez čelnih gub, si večkrat privoščite naslednjo vajo: položite prste nad obrvi in poskušajte kljub temu uporiti dvigniti obrvi. Poskus naj traja 6 sekund.

Najboljše vaje za lične mišice: smejte se in potegnite kotičke ust kolikor je mogoče navzven; nato se sprostite in ponovite še dvakrat. Tudi dobra volja namreč pripomore k lepšemu zunanjemu videzu.

ERIKA ŠKERL

## OTROŠKI KOTIČEK

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ko sem hodila v osnovno šolo, sem začela obiskovati telovadbo. Tam sem spoznala igro «med dvema ognjema», ki je postala moja najljubša igra z žogo. To igro smo igrali tudi po pouku na šolskem dvorišču. Toliko časa smo se zadevali in tako močno, da me je celo bolela roka.

Kmalu pa sem spoznala tudi druge igre z žogo. Posebno odbojka mi je bila všeč. To igro sem lahko igrala s prijateljico, ki je že več časa trenirala. Včasih pa sem si podajala žogo z mamo, ki je bila svoj čas odbojkarica. Zdaj pa še sama vadim odbojko. Bolj obvladam igro, bolj mi je všeč.

MAŠA BANDELJ

I. r. - sv. Ciril in Metod

## Postal sem športnik

Šport je zelo koristen za človekov razvoj. Pri njem se telesno razgibamo in utrđimo ter duševno odpočijemo.

Nekateri pa pri športu pretiravajo. Tako je bilo tudi med nogometno tekmo Inter - Roma, med katero je bilo kar 10 mrtvih in precej

ranjenih. To pa ni pravi šport.

Zadnje mesecce treniram košarko. Igram na stadionu «1. maj», in sicer pri moštvu Bor. Sem šele v skupini «minibasket».

Zadnje čase doživljamo precej porazov. Zdrknili smo na tretje mesto. To je sicer še vedno dobro mesto, toda pred časom smo bili na prvem.

Proti moštvu Saba nismo ne izgubili le za tri točke. Izenačili smo, čeprav se to v košarki nikoli ne dogodi. Prošlih metov nismo opravičili, temveč smo šli domov z eno samo točko.

Proti moštvu Libertas pa smo izgubili le za tri točke. V tej tekmi sem dobil hud udarec v koleno. Zato so me zamenjali. Še vedno imam črno bunto na kolenu in noge ne morem niti skriti. Proti tej ekipi smo prvo tekmo zmagali, drugo pa smo izgubili, ker so poklicali tudi starejše igralce. Bili so se namreč, da bodo zopet izgubili.

Poleg košarke zelo rad igram «med dvema ognjema» ter nogomet, saj upam, da se bom lahko naslednje leto vpisal v ekipo mlajših Triestine.

IVAN BAJČ

sv. Ciril in Metod

## Delovanje ZŠSDI ■ Delovanje ZŠSDI

## Priprave na občni zbor

Športna sezona se v večini panog nagiba k svojemu letnemu epilogu in marsikje je že napočil čas prvih obračunov. Kaj takega ne moremo trdit za našo osrednjo športno organizacijo, kjer je na vidiku pred poletnim premorom še vrsta programiranih akcij.

Najprej bi omenili, da se izvršni odbor in seveda same članice Združenja že pripravljajo na občni zbor, ki bo v petek, 17. junija v Dobrodo: želja Združenja je, da bi na občnem zboru prišlo do široke programske diskusije, saj dobiva športna aktivnost v našem zamejskem prostoru čedalje večjo težo in veljavo in ne more biti vseeno, s kakšnimi razvojnimi načrti prehajamo v novo obdobje delovanja.

Tudi v tem zadnjem obdobju je imelo naše Združenje bogat splet stikov na najrazličnejših ravneh, nadvse intenzivno je sodelovalo s svojimi predstavniki na vseh ustreznih forumih, kjerkoli je bilo poklicano, da brani interese slovenskega športa: tako na deželni kot na pokrajinski ravni.

Posebno pozornost zaslužijo stiki s športnimi organizacijami ter

športnopolitičnimi formacijami v matični Sloveniji: tako bi na tem mestu omenili razgovore ob preverjanju skupnih programov z Zvezo telesnokulturnih organizacij Slovenije, s Telesnokulturno skupnostjo Slovenije, dalje ne moremo mimo sestajanja z obsejnim športnimi forumi, ki jamčijo neko kontinuiteto stikov naših športnih društev in združenj s partnerji onstran meje. Tu so seveda še srečanja z raznimi strokovnimi zvezami, še posebno z odbojgarsko zvezo Slovenije, ki je vse do danes pokazala največ tenkočutnega poslušanja za našo problematiko.

Končal se je tudi letošnji seminar za naše odborniške moči, ki ga Združenje vsako leto organizira v sodelovanju z ZTKOS in o katerem obširneje govorimo na drugem mestu Priloge.

Ob vsem velja omeniti tudi delavnost in strnjeno programov naših komisij, ki se lepo uveljavljajo tudi izven slovenskega prostora. Tako so bile aprila volitve novega pokrajinskega odbora odbojgarske zveze, v katerem sedijo kar trije Slovenci in sicer Ivo Sosič, Livij Valenčič in kot novi predsednik trenerske organizacije v

Testu prof. Franko Drasič. Gre za pomembno uveljavitev treh naših odbojgarskih predstavnikov, katerih strokovnost cenijo tudi italijanski krogi.

## Delovanje komisij

Glede delovanja raznih komisij bi dejali, da je odziv na letošnji odbojgarski «camp» za najmlajše rekorden, da vlada veliko zanimanje za poletni košarkarski tečaj, ki ga bo vodil priznani trener Peter Brumen, da so smučarji s priščno manifestacijo zaključili svoj letošnji napor, da se šahisti redno srečujejo in tekmujejo za naslov slovenskega zamejskega prvaka, da so na tekmovalne steze stopili balinarji za tretje zamejske balinarske prvenstvo, da opazamo veliko dinamiko pri nogometaših, skratka, lahko rečemo, da je dejavnost dokaj pestra in dinamična.

Ob koncu pa še to: nadaljuje se serija letnih obračunov naših društev: na vseh občnih zboreh je razvidna trdna volja po uveljavitvi, težnja k čim večjemu napredku in utrjevanju. Tudi v tem je porok, da je naš šport na zdravih temeljih.

Tajništvo ZŠSDI

## Nekaj predlogov za izboljšanje razmer dela na našem košarkarskem področju

Ze vrsto let ugotavljamo, da se stanje na področju telesne kulture v zamejstvu stalno slabša. Izjeme sicer obstajajo (npr. Jadran), vseeno pa smo zaenkrat še zelo daleč od tega, da bi lahko govorili o uspešnih dosežkih zamejskega športa.

Na področju telesne kulture je prišlo do velikih premikov in do vidnega napredka, ki se nadaljuje in prinaša boljše rezultate ter nova dognanja v zvezi z načinom dela in pristopa ter razvoja določene športne panoge. Razmere v športu so se danes korenito spremenile. Kar je bilo nekoč «sveto» in občeveljavno, sedaj nima več iste veljave. Preprosto lahko rečemo, da razvoj telesne kulture v zamejstvu ni potekal vzporedno z razvojem športa drugod po svetu in da smo v marsičem zaostali.

Nedvomno je zelo težko dosežati dobre rezultate v takih pogojih in omejenim številom ljudi, s katerimi lahko razpolagamo, poleg tega je še cela vrsta zavirajočih dejavnikov, ki kvarno vplivajo na razvoj naše telesne kulture, vsakor pa smo tudi sami pri tem zavezani marsikaj in posledica tega je sedanja faza stagnacije slovenskega športa, ki pride do iz-

raza predvsem v moštvenih športnih panogah. Dejstvo je, da naša nogometna, odbojgarska in košarkarska moštva, so večinoma na spodnjem delu lestvice v odgovarjajočih prvenstvih, tako v članski kot v mladinski konkurenci.

Naša košarka se v tem pogledu ne razlikuje od nogometa in odbojke. Kljub temu, da smo Slovenci izrazili vrhunsko ekipo, kot je Jadran, sm. z druge strani popolnoma zanemarili delo z mladimi in če ne bomo čimprej ukrepali, bo mo, kmalu ostali brez kakovostnega naraščaja, Jadran pa bo enkrat pojav v zgodovini zamejskega športa.

Spoznanje, da stagniramo nas mora siliti k temu, da čimprej začnemo z načrtnim delom in da postavimo temelje za uspešno bodočnost naše košarke. Pri tem moramo posvetiti največjo pozornost osnovi, mladim košarkarjem in trenerjem, ki bodo nekoč nosilci slovenske košarke v Italiji in ki so bili doslej preveč zapostavljeni.

Predvsem je potrebno, da pri naših društvih lotimo dela z drugačnim pristopom, ki terja večjo angažiranost in doslednost trenerjev in odbornikov, poleg tega pa bo treba odslej več sodelovati in

delati s skupnimi močmi. Zato je nujno, da omogočimo dejansko delovanje tako pomembnega dejavnika, kot je košarkarska komisija pri ZŠSDI, ki smo jo doslej premalo upoštevali in uporabljali ali celo prezirali. Prepričan sem, da bi bila košarkarska komisija idealno sredstvo za prirejanje in uresničitev najrazličnejših pobud.

Navajam nekaj predlogov, ki bi lahko prispevali k izboljšanju sedanjih razmer na področju košarke.

## 1. POVEZAVA Z OSNOVNO ŠOLO

Po dogovoru z didaktičnimi ravnatelji (če bo potrebno tudi s šolskim skrbništvom) bi slovenska športna društva ob sodelovanju ZŠSDI lahko organizirala v osnovnih šolah teritorialnega pripadanja razna medrazredna (kjer številu učencev t. omogoča) in medšolska tekmovanja. Omejili bi se na otroke 3., 4. in 5. razreda. Občasno bi pouku telesne vzgoje prisostvovali trenerji naših društev in pripravili učno uro, ki bi vsebovala elemente košarke.

## 2. POVEZAVA Z NIŽJO SREDNJO ŠOLO

V bistvu gre za enake pobude kot v osnovni šoli. Je da bi pri tem lahko vzbudili zanimanje za

košarko tudi pri posameznikih, ki so popolnoma neaktivni, čeprav imajo ustrezne dispozicije za športno dejavnost.

## 3. PERMANENTNI IN ZAČETNIŠKI TRENERSKI SEMINARJI

V zadnjih letih smo na tem področju storili zelo malo. Vsi trenerji bi se morali saj enkrat letno izpopolnjevati na permanentnem seminarju, ki bi ga prirejalo ZŠSDI. Seminar bi potekal takoj po koncu sezone, tako da bi lahko udeležba trenerjev večja.

Poleg tega bi vsako leto priredili trenerski tečaj za začetnike in čimveč predavanj na specifično temo.

## 4. LITERATURA, STROKOVNO GRADIVO IN BILTEN

Potrebno in koristr bi bilo nabaviti vsaj en izvod vseh dosegljivih knjig, raziskav in strokovnih publikacij. Gradivo bi lahko bilo na razpolago vsakemu trenerju v NSK ali ra v prostorih ZŠSDI.

Pred leti je zhaljal «Košarkarski bilten» v režiji ZŠSDI, ki je sicer obstajal malo časa. Koristno bi bilo, da bi se v okviru košarkarske komisije ponovno zavzeli za izdajo biltena, v katerem bi lahko, poleg ostalega, tudi domači trenerji ob-

javljali svoje prispevke in obrazložili svoja stališča.

## 5. SESTAVA MLADINSKIH SELEKCIJ ZŠSDI (VKLJUČNO DO MLADINCEV)

Občasno bi na osnovi ravni igranja, uspehov in prizadevanja organizirali izbirne treninge in prijateljska srečanja najboljših slovenskih košarkarjev proti kakovostnim italijanskim klubom iz FJK in klubom iz matične domovine. To bi bila za mlade košarkarje ob enem motivacija za večjo prizadevnost in boljše delo v prvenstvenih tekmah in na društvenih treningih.

## 6. PROPAGANDNE AKCIJE

V poletnih mesecih bi morala posamezna društva prevzeti organizacijo športnih praznikov (po zgledu vaških sager), med katerimi bi se odvijala razna tekmovanja (turnirji, tekme; individualna tekmovanja: prosti meti, igra 1:1, igra 3:3, itd.).

## 7. KOŠARKARSKI TEČAJI, TABORI IN KAMPI

V okviru delovanja košarkarske komisije bi bilo treba organizirati in izpeljati čim večje število košarkarskih tečajev, taborov in kampov, ki bi lahko potekali tudi izven našega območja.

IGOR CINCIANI



## KOLESARSTVO

## V PRVI ETAPI DIRKE PO ITALIJI

## PRIMU (ŠVE.) PRVA ROZA MAJICA

Ekipno etapo na kromometer je namreč zmagala Bianchi-Piaggio

MANTOVA — Šved Tommy Prim je ob koncu včerajšnje prve etape na kromometer oblekel prvo roza majico 66. kolesarske dirke po Italiji. Med vsemi ekipami je bila namreč najhitrejša Primova «Bianchi-Piaggio», šved pa je bil prvi, ki je v družbi svojih klubskih tovarišev privozil na cilj, zaradi česar so ga organizatorji proglasili za začasnega «leaderja» dirke.

Predvčerajšnja ukinitev prologa je ravnotežje «gira» Torrijanu povzročila marsikatero težavo. Prolog bi bil moral služiti za določitev prve roza majice. Šlo bi za popolnoma formalno imenovanje, saj je jasno, da na 9 kilometrih dolgi progi ne bi moglo priti do velikih časovnih razlik med posameznimi kolesarji. Ker je bila včerajšnja etapa ekipnega značaja, je torej naenkrat zmanjkal «leader». Torrijani se zato odločili, da bo na čelu lestvice postavil prvovrščnega člana zmagovalne ekipe.

Dejstvo, da je na cilj, kot prvi za svojo ekipo, prišel Tommy Prim, pa je preizkušnja dokaj presenetljiva, saj je bilo pričakovati, da bo ekipa «Bianchi-Piaggio» privilegirala Italijana Continija, ki je veljal za kapetana moštva. Continij pa je bil šele peti in vse kaže, da bo v okviru «Bianchi-Piaggio» odigral bolj podrejeno vlogo, morda zato, ker ni v najboljši formi.

Kakorkoli že, velja tudi omeniti, da je ekipa favorizirane Saronije («Del Tongo-Colnago») bila na cilju šele peta z 48" zamude.

Časi, ki so jih ekipe dosegle včeraj, pa ne bodo veljali za skupno lestvico posameznikov. Predvidena je le vrsta odbojkov. Prvovrščni ekipi bodo odbili 230", drugovrščni 220", tretjevrščni 210" in tako dalje. Ta sistem je že povzročil precej polemik, saj je jasno, da privilegira tudi nekatere manj kotirane kolesarje, oziroma škoduje odličnim posameznikom, ki nimajo na voljo dobre ekipe.

VRSTNI RED 1. ETAPE  
1. Bianchi-Piaggio 1 ura 17'48" s povprečno hitrostjo 53,984 km na uro.  
2. Atala Campagnolo po 33"  
3. Gis-Campagnolo po 38"  
4. Sammontana-Campagnolo po 46"  
5. Del Tongo-Colnago po 48"  
6. Inoxpran po 1'26". 7. Meturomobil-Pharello po 1'35". 8. Alfa-Lum Omo po 1'33". 9. Vini-Bonetto po 2'10". 10. Europ-Decor po 2'19".

## TENIS

Goleševa v finalu  
MILAN — Na mednarodnem teniškem mladinskem turnirju za «troje Fontiglo» se je v finale uvrstila tudi Jugoslovanka Goleševa, ki je v polfinalu s 6:1, 6:7, 6:4 pre-

## BALINANJE

## Gaja sama na vrhu

Padriško-gropajska ekipa je največje presenečenje letošnjega prvenstva - Naslednje kolo v sredo, 18. t. m.

Po drugem kolu lahko že rečemo, da je padriško-gropajska Gaja najprej presenečenje letošnjega zamejskega balinarskega prvenstva. Po dveh nastopih je namreč Gaja, ki je v sredo slavila sredi Bazovice, sama na prvem mestu lestvice s polnim številom točk. Ekipa se je dosegla izkazala kot homogen celota, izstopa pa zelo udeležba v točki. Drugo mesto si delita openski Polet, ki je doma le remiziral z Gradino in nabrežinski Sokol, ki je doma brez zavraž premagal Kras A. V Zgoniku pa je reprezentirali Krasiki dom prišel do prvih dveh točk.

IZIDI 2. KOLA  
Sokol - Kras A 2:0 (13:11, 13:10)  
Kras B - Krasiki dom 0:2 (7:13, 9:13)  
Zarja - Gaja 0:2 (10:13, 10:13)  
Polet - Gradina 1:1  
Zaostala tekma 1. kola:

## ZAMEJSKO PRVENSTVO

## Danes in v ponedeljek Jugoslavija - Italija

V okviru priprav na EP  
Danes in v ponedeljek  
Jugoslavija - Italija  
V okviru priprav na bližnje evropsko kolesarsko prvenstvo, se bo danes v Novem Sadu Italija pomerila z najboljšo jugoslovansko vrsto (v kateri zaradi poškodb ne bo Kicanovic). Povratno srečanje bosta ekipi odigrali v ponedeljek v Kragujevcu.

## KOŠARKA

Danes in v ponedeljek

Jugoslavija - Italija

V okviru priprav na EP  
Danes in v ponedeljek  
Jugoslavija - Italija  
V okviru priprav na bližnje evropsko kolesarsko prvenstvo, se bo danes v Novem Sadu Italija pomerila z najboljšo jugoslovansko vrsto (v kateri zaradi poškodb ne bo Kicanovic). Povratno srečanje bosta ekipi odigrali v ponedeljek v Kragujevcu.

## DOMAČI ŠPORT • DOMAČI ŠPORT • DOMAČI ŠPORT • DOMAČI ŠPORT • DOMAČI

## DANES

SOBOTA, 14. MAJA

## NOGOMET

3. AMATERSKA LIGA

16.00 v Nabrežini: Aurisina - Breg.

## CICIBANI

15.15 v Caribol: Campanelle - Breg; 14.15 v Proseku: Primorje - Opicina.

## KOŠARKA

C-1 LIGA

21.00 v Vicenzi: Vicenza - Jadran.

## PROMOCIJSKO PRVENSTVO

20.30 v Trstu, stadion «1. maja»:

Bor Radenska - Radiograf; 20.15 v Trstu, Ul. della Valle: Libertas - Kontovel; 18.00 v Gorici, telovadnica Stella Mattutina: Casa del Carozziere - Dom.

## KADETI

15.30 v Trstu, stadion «1. maja»:

Bor B - Libertas; 16.30 na Kontovel: Kontovel - Ferrovieri B.

## KOTALKANJE

PRVENSTVO UISP

14.30 na Pikelcu, Repentabrska ulica: nastopa tudi Polet.

## ODBOJKA

MOŠKA C-2 LIGA

15.30 v Trstu, Ul. Zandonai: Vecchia Pallavolo Trst - Olympia Terpin; 18.00 v Trstu, stadion «1. maja»:

Bor JIK Banka - Gimnastica Spilimbergo; 20.30 v Gorici, telovadnica Kulturnega doma: Juventina Belca - Rozzol.

Zenska C-2 LIGA

20.45 v Dolini: Breg - Kennedy

MOŠKA D LIGA

20.30 v Trstu, telovadnica sole Morpurgo: Nuova Pallavolo Trst - Jamlje

Zenska D LIGA

18.00 pri Banhi: Sloga - Lucinico; 20.30 v Trzinu: Volley Club Trzin - Sokol

1. MOŠKA DIVIZIJA

18.00 v Trstu, telovadnica sole Morpurgo: CGSS - Kras; 20.30 v Foglianu: Mobilica - Juventina

1. ŽENSKA DIVIZIJA

15.00 v Trstu, telovadnica sole Morpurgo: Gold Fassel - Bor

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.

## JUTRI

NEDELJA, 15. MAJA

## NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Križu: Vesna - Torviscosa.



## GOSPODARSKO PISMO IZ LJUBLJANE

### Inflacija se še ne bo zmanjšala

LJUBLJANA — Kako ukrotiti inflacijo, ki je marca dosegla 32 odstotkov, aprila pa se je najbrž še povečala, se sprašujejo vladni ekonomisti. Zdi se, da bo kmalu minilo leto dni, odkar je zveza na vlado zamrznila vse cene. Vsi so prepričani, da zdajšnji sistem cen, ki so ga v Jugoslaviji sprejeli leta 1980, ni dober. O tem, kakšna je njegova kakovost, pričajo dejstva, da so morali ali drug podatek: v tem času je inflacija dosegla v Jugoslaviji najvišje skoke in le lani je uspelo, da se je nekoliko znižala. Toda letos — če pritisli na cene ne bodo pojevali — bo lahko spet pokazala svojo moč in preskočila lanko. Na podlagi ankete so namreč ugotovili, da želi kar 41 odstotkov industrije podražiti svoje izdelke, da bi dosegla kar 89 odstotkov gradbeniških organizacij in da zahteva trgovina višje cene za tretjino vseh izdelkov. Kaj storiti, ko pa tudi takšen ukrep, kot je zamrzitev cen, ne zaleže nič več?

Napoti, kaj mora storiti gospodarska politika, da bi obdržala inflacijo, je v Jugoslaviji veliko, ko pa tudi močno različna. Del ekonomistov trdno zagovarja stališče, da zdej ni mogoče storiti nič drugega, kot se bolj administrativno nadzirati cene. Kajti, kadar trg ne more sodelovati v vsej svoji funkciji, kadar je torej ponudba večine izdelkov mnogo manjša kot pa povpraševanje, morajo cene imeti udeležbo. Če teh udeležbo nimajo, potem zaradi velikega povpraševanja zdi, da inflacija se neusmiljeno poveča. Ker zdej nadzirajo cene zveza in republiške administracije ter skupnosti za cene, je najboljše, da oni še naprej nadzirajo gibanje cen. Boljše je takšno nadzorovanje, kot pa dovoliti, da bi se cene nenadzorovano povečale. Visoka inflacija je namreč bolj škodljiva kot pa administrativno nadzorovanje cen.

Takšno stališče pa ima veliko nasprotnikov. Takšen sistem cen, ki v bistvu temelji na tem, da nekdo (vlada ali skupnosti za cene) dovoljuje in tudi določa podražitve, je slab, sicer v treh letih ne bi bilo treba štirikrat zamrziti vse cene in tudi inflacija ne bi bila tolikšna. Do tolikšne druginje prihaja zato, ker trg ne deluje. Toda trg ne deluje samo zaradi tega, ker na njem ni dovolj blaga, ampak zaradi tega, ker v gospodarstvu ne delujejo ekonomske zakonitosti. Ekonomske zakonitosti pa ne morejo delovati, če ni dovoljeno, da bi deloval po ekonomskih zakonitostih izredno pomemben del teh zakonitosti — cene. Zato predlagajo, da bi vsaj tisti del cen, ki je ponudba dovolj velika, sprostil oz. naj jih ne bi več nadzirali administrativno. Zagovorniki teh stališč izhajajo predvsem iz neposrednega gospodarstva, kjer trdijo, da bi bila tam, kjer je ponudba blaga sorazmerno zadovoljiva, druginje neprimerno manjša kot zdej, ko cene upravljajo država, Poleg tega bi tekomovanje, ki jih takšna sprostitelj nujno povzroči, povečala kvaliteto, izboljšala storilnost...

Zveza vlada, tako se vsaj zdi, delno le posluša zadnje predloge. Prav zdej je sporočila, da ne namerava več nadzorovati cen avtomobilov. Vendar cen vseeno ni sprostila, pač pa jih je dala nadzorovati zvezni skupnosti za cene. To pomeni, da ta del cen ni več zamrznjen, da pa je vseeno še nadzorovan, saj cen še ne bo določalo tržišče, pač pa skupnosti za cene. Veliko vprašanje je, ali namerava zveza vlada v prihodnjih dneh storiti tako tudi z drugimi izdelki. Toda nekaj bo morala storiti, kajti veljavnost odloka o zamrzitvi cen bo prenehala že čez dva meseca.

Popolnoma jasno je, da gospodarska politika v zdajšnjih razmerah ne more kar čez noč narediti kaj takega, kar bi umirilo cene, zlasti se, ko se je pokazalo, da cen tudi z zamrzitvijo ne more zadržati. Ne more pa jih zadržati zaradi tega, ker ima inflacija v Jugoslaviji izrazito stroškovno značilnost.

Takimenošana stroškovna inflacija je značilen pojav zlasti v tistih gospodarstvih, kjer se otepačo s stagnacijo proizvodnje in kjer gospodarstvu pretirano odvzema dohodek. Lani je npr. gospodarstvo v Jugoslaviji povečalo svoje prihodke za 31,7 odstotka, toda stroški so rasi hitreje — povečali so se za 32,8 odstotka. Ob tem so se hitreje povečevali tisti stroški, ki niso povezani s proizvodnimi stroški. Izdatki za surovine in materiale so se povečali za 25,5 odstotka, za energijo za 25,9 odstotka, za proizvodne storitve za 26,3 odstotka, ostali izdatki pa veliko bolj: za amortizacijo so morali odriniti za 71 odstotkov več denarja kot predlani, tretjino več za službeno potovanja in za nadomestila za prehrano delavcev, za obresti so odrinili 59 odstotkov več (za obresti so dali 204 milijarde dinarjev, celotna akumulacija pa je bila 280 milijard dinarjev), močno so se povečali izdatki za družbene službe itd.

Vseh teh stroškov gospodarstvo že zdavnaj ne more pokrivati s povečevanjem storilnosti. Zlasti ne, ker je kar 62 odstotkov vse industrije imelo lani krajše zastoje v proizvodnji zaradi slabše preskrbe s surovinami in reprodukcijskimi materiali. Desetina industrije pa je imela celo daljše zastoje. Zaradi tega je lani storilnost celo padla za nekaj odstotkov. Istočasno pa se tudi povpraševanje na trgu ni toliko zmanjšalo, da bi zaviralo delovanje na inflacijo, pač pa je tolikšno, da jo še podpihuje. Ker so stroški močno povečani, jih lahko podjetja brez strahu, da bi zmanjšala prodajo, pripisajo cenam, kajti, kadar je povpraševanje na trgu večje od ponudbe, grejo tudi dražji izdelki vseeno dobro v prodajo.

Vse te lanske značilnosti so se zadržale tudi v letošnjem prvem tromesečju, zaradi česar stroški neusmiljeno pritisnijo na druginjo. Ker se je teh stroškov nabralo veliko in ker jih večina industrije še ni uspelo pokriti s cenami, je pričakovati, da zaradi višjih stroškov pritisk na cene še ne bo tako kmalu pojeval. Aprilski podatki npr. govore, da se ta pritisk vzdržuje, saj so cene poskočile v Sloveniji za skoraj 4 odstotke, oziroma so za 35 odstotkov višje kot aprila lani. To pa je hkrati že napoved, da se bo inflacija nekako sama od sebe, ne glede na to, kaj bo storila gospodarska politika, v naslednjih mesecih še okrepila ali vsaj obdržala zdajšnjo moč ter da je pričakovati popuščanje šele v drugem polletju ali celo v zadnjem kvartalu, odvisno seveda od tega, kaj se bo odločila storiti gospodarska politika.

Najbrž je zdej najpomembnejše močno spodbujati industrijsko izdelavo (večja produkcija zmanjšuje stroške), ki je ob koncu preveč in v začetku drugega kvartala že živahnejša. S tem bi se povečala ponudba, večja ponudba pa bi ob zdajšnjem plahenju kupne moči lahko zmanjšala možnost za enostaven prenos stroškov na cene. Toda, kot rečeno, manjši inflacijski pritisk lahko nastopi šele v drugem polletju. Kdaj se naj bi začela v drugem polletju inflacija ohlajati, pa je odvisno predvsem od gospodarske politike, ki mora pomagati oživitvi proizvodnjo in najti možnost za zmanjšanje tistih stroškov, od katerih proizvodni proces ni neposredno odvisen.

JOŽE PETROVIČ

## VRTALNA PLOŠČAD POSVEČENA CHARLESU



Včeraj so splovili največjo vrtalno ploščad na svetu, ki bo odšla iskala nafto v Severnem morju. Njeno ime je Maureen in je visoka 74 čevljev, kar je nekako kot 236 metrov. Njeni načrtovalci zagotavljajo, da je višja od sleherne staroegipčanske piramide, bila pa je posvečena britanskemu prestolonasledniku princu Charlesu, ki se je slovesnosti ob splovitvi tudi udeležil. Maureen bodo vsidrali kakih 165 morskih milj od škotske obale, točneje od pristanišča Aberdeen, njen namen pa bo iskati nadaljnja ležišča nafte v Severnem morju, kjer imajo Britanci že dokajšnje rezerve, tako da se jim, vsaj na področju energetike ni treba bati prihodnosti.

Slovesnosti se je seveda udeležil tudi britanski prestolonaslednik princ Charles, ki se mu nadebudni voditelji ladjedelstva, v kateri so ploščad zgradili, podarili zlato čelado, ki je bila ozaljšana ne samo z njegovim imenom in naslovom waleškega princa, temveč tudi z njegovim grbom, v katerem so tri njegove peresa, pa še nekaj plemiških simbolov. Princ Charles se je komaj vrnil z desetdnevnih počitnic v Karibskem morju, tako da je s svojo zagorelo barvo kar izstopal med bledelednimi in rdečelasi Škoti.

## NEPRIČAKOVANA AKCIJA FINANČNIH STRAŽNIKOV

### V Cagliariu so preiskali stanovanje Armanda Corone

Preiskavo pri velikem mojstru framonstva povezujejo s tajnim prekupevanjem z orožjem in mamili

CAGLIARI — Dokajšnjo pozornost je vzbudila vest, da so finančni stražniki v Cagliariu preiskali tudi stanovanje republikanskega poslanca Armanda Corone, člana sardinske deželne vlade in velikega mojstra italijanskega framonstva. Agenti so mu zasegli nekaj spisov in notesov, vendar pa je bil ta sobisk dokaj skrivnostni, saj nikakor ni znano, kaj so agenti iskali v njegovem stanovanju.

Glede na to, da je preiskavo odredil preiskovalni sodnik dr. Carlo Palermo, ki raziskuje tajna pota trgovine s težkim orožjem in mamili med Italijo in Bliznjim vzhodom ter Afriko, pa je mogoče, da je tudi Corona v taki ali drugačni zvezi s preiskavo, ki jo vodi dr. Palermo. Prejšnji mesec so namreč aretirali sedem akterjev te tajne trgovine in nekateri povezujejo izjave teh aretirancev s preiskavo pri poslanca Coroni, ki je po poklicu zdravnik in na Sardiniji zelo znana osebnost.

Nikakor pa ni izključeno, da ni obisk finančnih stražnikov pri Coroni v zvezi z zadevo Carboni. Ta je imel namreč stike z Enzom Giovannellijem v Olbi, s pomočjo katerega je kupoval zemljišča na severnem predelu otoka, da bi jih turistično ovrednotil in nato prodal z velikimi dobički.

Vsekakor je vsa zadevščina še najbolj podobna zapletenemu labirintu in preiskovalce nikakor ne čaka lahko delo, če bodo hoteli natančno ugotoviti vlogo posameznih oseb pri vseh teh poslih, zlasti ker menijo, da so precejšen del denarja za to nedovoljeno trgovino zbrali prav na Sardiniji. Zato lahko upravičeno pričakujejo, da bodo izredno težko zrušili zidi molččnosti, ki je ob takih poslih že kar pravilo.

### Odnesli 20 tisoč steklenic sambuce

RIM — Drzen podvig petih roparjev, ki so si napravili lepo zalogo znanega jancevega likerja sambuce. Prejšnjo noč so namreč roparji vdrli v obrat »Molinari«, onesposobili paznika in vso njegovo družino ter začeli nakladati na dva tovornjaka s priklopi na stotine zabojev z znanim likerjem. Kaže, da so natočili več kot 20 tisoč steklenic.

Vendar to še ni vse. V noči, »operacija« se je začela ob 22.30 in

## ŽALOSTNA VEST IZ «TA ROŽINE DOLYNE»

### Umrl je najstarejši rezijanski citiravec Gjuankala Uajaucu

REZIJA — Kar ni več delav v elektrarni v Tigu, sem ga srečal le poredkoma: najrajši je preživel čas v svoji planinci na Šiji, poslušal pičije petje — ob citirju njegovo največje veselje — in gledal v obraz Kaninu, Kuceru, Marjani in drugim vrhovom, ki obljamejo Rezijsko in v pravljicah ljubijo in so ljubosumni, živijo torej kakor človeška bitja. Najrajši se ga spominjam, ko je sedel o pustu na biski gorici in godel numom in nunicam, da so se sprščali v eno samo veselje ob vižah in rezijankah.

Obraz kakor grčast čok brine na Šiji, srce bogato in mehko, kakor je srce godca. Skrinja vseh vzgibov, ki jih je Rezijska zaupala skozi stoletja svojih glasbi. Najstarejši biski citiravec, godel je v skladu s tradicijo velikih citiravcev, katerih imena živijo v kolektivnem spominu doline. In tudi njegovo ime bo živelo v spominu rezijanske skupnosti ob imenih Cabalinki in Matijona in vseh drugih. In tudi njegova citira bo še živela na ploščah, trakovih in kasetah, ki jih je kar lepo števil. Rezijski citiravci, ki so rasli ob njem, bojo nadaljevali njegovo delo. Ni imel sina, da bi ga učil zvoniti po rozeanskem, zato je poslednja leta učil citiranja najmlajšega godca, solbškega Marka Quaglio.

Mimo vsega tega bom lahko vedno mislil na človeka, ki me je v Bili vsakič ustavljal, ko je od daleč spoznal moj avto, da mi je ob kocarzu vina razdaljal svoje prijateljstvo, svoje znanje, me učil ljubiti Rezijsko in kar je v nji najlepšega, od tihine na planinci na Šiji do starih rezijank.

Danes pokopljejo v Bili Gjuankalo Uajaucu, ki je nenadoma umrl. Ne zbudim, zbudim za naco: in kakor v ti rezijanski pesmi se bo citira oglašala spet jutri in vsak dan naprej. Gjuankalova citira, ki bo živela naprej v desetih in več citirah, kar jih še gode v Rezijski.

Pavle Merku

### «Kolumbovo jajce» genovskih kapitanov

GENOVA — Kapitani dolge plovbe iz Genove so predlagali pravo

«Kolumbovo jajce» v boju proti naravnemu onesnaženju Perzijskega zaliva. Po njihovem bi bilo skrajno preprosto uporabiti neizkoriščene tankerje, ki bi s črpalkami potopili le kak centimeter pod gladino morja črpalni nafto in vodo. Stotisočinski tanker bi lahko v desetih dneh z morske gladine spravil kakih 12 tisoč ton nafte. Predlog so že preverili na inštitutu za hidravliko genovske univerze in ugotovili, da je uresničljiv. Med drugim ne bi bilo treba spreminjati struktur tankerjev, saj imajo na krovu že vse, kar rabi v ta namen.

WATTEBSCHIED — V neredih, ki so izbruhnili pred poslopjem, v katerem je potoval deželni kongres neofašistične nemške nacionaldemokratske stranke, NDP, je bilo ranjenih 43 policistov, štirje med njimi celo hujše. V tolažbo je lahko le dejstvo, da je nered povzročilo o-koli tisoč oseb, ki so protestirale proti kongresu NPD.

# CIMOS



# CITROËN

Ob občinskem prazniku občine Koper  
čestitamo občanom in poslovnim partnerjem  
delovni kolektiv tovarne avtomobilov CIMOS  
delavci kokaina.

## Cremcaffè

PRIMO ROVIS

Nudi pravim ljubiteljem kave

1. široko izbiro najboljših kave
2. najbolj ugodne cene, ki se ujema s kakovostjo kave
3. dnevno sveže praženo kavo na vašem domu in se obveže, da bo ohranila nespremenjene cene

SKODELICA KAVE 400 lir

Kavne mešanice CREMCAFFÈ — so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goidoni št. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah.

## Garden Center Trieste

Na novo ustanovljen tržaški agrarni center v korist vsem, ki ljubijo rastline in naravo. Razpolaga z velikim rastlinjakom, kjer si lahko izbereš najrazličnejše sobne in vrtno rastline.

Končno specializiran center za popravila in vzdrževanje vseh kmetijskih strojev. Bogata zaloga strojev in rezervnih delov.

GARDEN CENTER  
PRI OREHU  
malo pred mejnim prehodom  
SKOFIJE — Tel. 040/231985

## NIČ KAJ SPODBUDNE UGOTOVITVE AKADEMIKA ALEKSEJA RUMIJANCEVA

### Sovjetsko gospodarstvo se dobesedno utaplja v najrazličnejših papirjih toge birokracije

Od 800 milijard takih «dokumentov» bi lahko odpravili kar 90 odstotkov - Prastara dilema SZ: kdo bo kontroliral kontrolorje?

(Dopisniki Dela za Primorski dnevnik)

MOSKVA — V Sovjetski zvezi vsako leto pripravijo čez 800 milijard najrazličnejših listin in papirjev, ki so namenjeni upravljanju gospodarstva in države. Kot ugotavljajo strokovnjaki, je vsaj 90 odstotkov te »proizvodnje« popolnoma odveč, saj večina dokumentov, ki krožijo med oddelki, ministri, najrazličnejšimi upravami, podjetji in ki zaposlujejo milijone in milijone ljudi, nima nikakršnega vpliva na družbene in ekonomske tokove v

deželi. Sovjetski strokovnjaki, ki nenehno opozarjajo na probleme birokratizma, že dalj časa zahtevajo poenostavitve upravljanja v gospodarstvu, saj naj bi bilo moč samo tako razrešiti zdajšnje probleme neudčn-kovite proizvodnje in deželi, ki je številne ekonomske težave pritiska jo praktično na vseh področjih. V ospredju naj niti ne bi bile toliko politične dimenzije birokratizma kot pa tisti emali, vsakodnevni problemi upravljanja, zaradi katerih se gospodarstvo ubada s tako številni-

mi težavami in zaradi katerih ni kakor ne more doseči obljubljenega ter napovedanega razcveta. Tudi akademik Aleksej Rumjanec, ki se s temi vprašanji ukvarja v ekonomskem oddelku sovjetske akademije znanosti, pravi, da je najpoglabljenejša šibka točka zdajšnjega sovjetskega gospodarstva njegova neugibnost, neupravičena zapletenost ter velik obseg upravljaljskih del, ki največkrat gospodarstvu kot celoti niso potrebna. Po njegovem mnenju bi bilo moč mnogo od teh stvari zelo na hitro razrešiti in odpraviti ter tako prispevati k učinkovitosti gospodarstva, dokler se ne oblikujejo novi mehanizmi gospodarskega upravljanja, za katere se mnogi zdaj tako odločno zavzemajo.

Nihče pri tem ne misli, da bi bilo treba oslabilo kontrolo, poudarja Rumjanec, marveč bi bilo treba upravljanje osvoboditi le od formalizma, ki se je močno zažrl v vse gospodarske in družbene sfere. Najprej bi bilo treba preučiti vse tokove informacij, ki tečejo od centralnih upravnih organov v podjetja in nazaj, od podjetij v ministristva, zatem pa vso odvečno papirnatost delo dobesedno »administrativno prepojedati«.

Po mnenju Rumjanceva danes v Sovjetski zvezi nihče ne ve, niti ne želi vedeti, koliko stane državo pretek vseh mogočih papirjev, dokumentov, ukazov, predpisov in ukrepov. Vsakdo menda nekaj preverja, pri čemer je po pravilu to preverjanje zaradi tish, ki preverjajo, ne pa zaradi onih, ki se preverjajo. Niso redki, ki pri tem celo pravijo, da sovjetska družba že od svojega začetka ni mogla rešiti dileme: kako kontrolirati kontrolorje, in da je to tudi največji izvor današnjega sovjetskega birokratizma.

Ko so na enem od dnepropetrovskih strojnih podjetij preučevali vprašanje, na kakšen primer ugotovili, da je v letu 1980 tamkajšnje poslo-

vanje preverjalo kar 145 komisij iz 38 organizacij in državnih uprav. Pri tem baje mnoge od »komisij« za sabo niso pustile nobene eslede, razen da so z njimi vodili delavci izgubili ogromno delovnega časa. Rumjanec navaja, da v zadnjem času v proizvodnji tudi strokovni kadri (ne le vodilni delavci) izgubljajo povprečno od 20 do 35 odstotkov svojega časa za upravna dela.

Kot se vidi iz razprav med sovjetskimi ekonomisti in sociologi, je največji problem v tem, da tudi že sprejeta partijska in državna stališča o borbi proti birokraciji, v preteklih letih v ničemer niso izboljšala položaja. Zato Rumjanec opozarja, da je treba zmanjšati tudi upravni aparat, ki se je boja že zdavnaj povsod razrastle čez vse razumne meje.

DANILO SLIVNIK

MIAMI — Temnopolta ženska je predinočnim preusmerila na Kubo ameriško linijsko letalo s 238 potniki. Včeraj se je letalo že vrnilo v Miami, ugibalnica pa je ostala na Kubi.

Velika izbira CVETIC in RASTLIN za stanovanja in vrtove

z dostavo na dom vse potrebno za izredne prilikoosti — nadalje semena - čebulice in gnojila

TRST —  
Salita di Grotta 34/a —  
Telefon 411-219

## Pomlad tudi v Moskvi



Povsod zelenijo drevesa in trate, milejši letni čas pa je toliko bolj dobrodošel v mrzli Moskvi, kjer se ga veseli babica, ki plete volneno majico, in njena vnukinja (Telefoto AP)